«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Энгсиэли

12+

2017 сыл Бэс ыйын 6 күнэ Оптуорунньук № 50 (10602)

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыҥ хаһыата»

БЭҔЭҺЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр

Бэс ыйын 26 күнүгэр Нам улууһугар Бүтүн Арассыыйатааҕы агропромышленнай комплекс (АПК) тула кэпсэтиигэ семинар буолар. Манна үс бөлөххө хайдыһан, араас регионнартан 290 представитель кэлэрэ былааннанар. Бу чэрчитинэн, өрөспүүбүлүкэтээҕи, улуустааҕы хамыыһыйалар тэриллэннэр бэлэмнэнии, тэрээһин үлэлэрин ыыталлар.

* * *

Оҕолор сайыҥҥы сынньаланнарын тэрийиигэ 1 сезоҥҥа үлэлиир 25 лааҕыртан 19 лааҕыр ирдэбилгэ эппиэттиир көҥүлүн ааспыт. Онтон атыттара бу күннэргэ ааһаллар. Бастакы сезон бэс ыйын 15 күнүттэн үлэлэрин саҕалыыллар.

* * *

Тыа хаһаайыстыбатын управлениета иһитиннэрбитинэн, ааспыт нэдиэлэтээҕи былаан туолуутунан ыһыы үлэтигэр 267 га сиргэ хортуоппуй, 44,6 га сиргэ оҕуруот аһа, 200 га сиргэ туораахтааҕы, 824 га сиргэ сүөһү аһылыгын ыспыттар. Улуустан 11 сылгы иитэр бааһынай хаһаайыстыба граҥҥа кыайбыттар. Ахсынньы 1 күнүгэр дылы бырайыактарын олоххо киллэриэхтээхтэр.

* * *

Баһаарынай сулууспа иһитиннэрбитинэн, Ленскэй нэһилиэккэ Советская уулуссаҕа олбуор иһигэр баар эргэ хотон умайан, аттынааҕы хоспох, туалет, олбуор, 2 Хомустааххха хотон, Кыһыл Дэриэбинэҕэ хаһаайына суох эргэ хотон умайбыт.

* * *

Нам улууһун «Бизнес-инкубатор» резиденнэрэ, директор А.И. Винокуров салайааччылаах, Хэйхэ куоракка «Интер+» Арассыыйа Кытай бииргэ үлэлэһии деловой киинигэр электроннай коммерцияны туһанан бизнеһи сайыннарыы куурсугар үөрэнэн кэлбиттэр.

* * *

Бэс ыйын 3 күнүгэр Партизан нэһилиэгэр үгэскэ кубулуйбут, 10 төгүлүн ыытыллар «Сындыыс» кубогын ылар иһин ат сүүрдүүтүгэр өрөспүүбүлүкэтээҕи таһымнаах күрэхтэһии буолан ааста. Ат сүүрдүүтүгэр Мэҥэ Хаҥаластан, Уус Алдантан, Хатастан, Амматтан, Хаҥаластан, Ньурбаттан сүүрүк аттар кэлэн, илин-кэлин түһүстүлэр. «Сындыыс» кубогар бастыыр иһин сабыылаах сүүрдүүгэ улууспут аттара сүүрбүттэриттэн Хамаҕаттаттан (А.П. Назаров, жокей Н.К. Посельскай) Бэлэх диэн ааттаах ат биэтэккэ бастакынан кэллэ.

Бэлиэтэннэ С.АРГУНОВ

Ыһыы — 2017

Быйылгы ыһыыбыт иэнэ уопсайа 2471 гаа. Ол иһигэр хортуоппуй бааһынатын иэнэ — 530 гаа, аһаҕас сиргэ үүнэр оҕуруот аһын иэнэ — 126 га, сиэмэни ыһыы — 167 гаа. Сүөһү аһылыгар бааһына иэнэ 1653 гаа.

Мантан, бэс ыйын 5 күнүнээҕи туругунан, түмүллүбүт оперативнай биллэрии көрдөрөрүнэн, хортуоппуй 64%-на олордулунна, эбэтэр 339 гааҕа. Оҕуруот аһа 50 гааҕа ыһылынна, о.и. моркуоп 27 гааҕа, сүбүөкүлэ 15,3 гааҕа, хаппыыста 4 гааҕа.

Модут нэһилиэгин ИП (ГКФХ) «Р.И. Новиков» 167 га бааһынаҕа бурдук сиэмэтин ыһыахтааҕын 200 гектарга ыһан, былаанын 120% толордо. Сүөһү аһылыга буолар үүнээйи сиэмэтин «Дайыына» б/х 200 гаа (100%), ИП «В.В. Бурнашев» 100 гаа (100%), ИП «П.П. Новгородов» 447 гаа (100%), ИП «Р.И. Новиков» 32 гаҕа (16%) ыстылар. Онон улуус үрдүнэн бурдук 200 гаа (100%), сүөһү аһылыгын культурата 862 гаа (46,5%) ыһылынна.

ЫҺЫЫНЫ СУҺАЛЛЫК, УРАТЫ КИЧЭЛЛЭЭХТИК!

Профсоюзтар олохторуттан

КӨХТӨӨХ, ТҮМСҮҮЛЭЭХ МЭЛДЬИ БАСТЫЫР

Бу нэдиэлэ оптуорунньугар культура үлэһиттэрин идэлээх холбоһуктарыгар (профсоюзтарыгар) киирэр тэрилтэлэр М.К. Аммосов төрөөбүтэ 120 сылыгар анаммыт спартакиадалара Хатыҥ Арыы нэһилиэгэр ыытылынна.

Бу тэрээһиҥҥэ ыраах, ыарахан суоллаах-иистээх сорох нэһилиэктэр, чугастааҕылартан Хамаҕатта, Модут, Никольскай, Искра кыттыыны ылбатылар. Тэрилтэлэр 8 хамаанданы туруоран спорт 5 көрүҥэр («Көрдөөх старт», эстафета, канат тардыһыыта, хомуур хапсаҕай, волейбол) күрэхтэстилэр.

«Көрдөөх стартка» хатыһыылаах киирсии кэнниттэн биэтэккэ бастакынан Н.М. Рыкунов аатынан библиотекатын (профком предс. Сардана Семенова, дир. Майя Софронова), «Саха» НКИК Намнааҕы филиалын (дир. Иннокентий Кривошапкин), «Энгсиэли» хаһыат редакциятын (профком предс. Иннокентий Иванов, дир. Владислав Касьянов) холбоһуктаах хамаандата, иккиһинэн Партизан (профком предс. Мария Аргунова, дир. Семен Алексеев), II Хомустаах (дир. Айаал Местников), Үөдэй кулууптарын (дир. Саргылана Габышева) холбоһуктаах хамаандата, үсүһүнэн Намнааҕы оҕо искусствотын оскуолатын (профком предс. Саргылана Кудрина, дир. Алексей Афанасьев) хамаандата кэлэн, бириистээх миэстэлэргэ тигистилэр.

Эстафетаҕа (3 эр киһи, 3 кэрэ аҥар): I м. - Намнааҕы ОИО, II м. - улуус музейдара (профком предс. Вера Попова, дир. Александр Копырин, Афанасий Христофоров, Александр Кириллин) уонна улуустааҕы культура управлениета (профком предс. Анисия Трофимова, нач. Елена Заровняева), III м. - Партизан, II Хомустаах, Үөдэй хамаандалара буоллулар.

Ханаат тардыһыытыгар бастакы миэстэни библиотека, НКИК, редакция сүүмэрдэммит хамаандата, иккиһи культура управлениета уонна музейдар хамаандалара, үсүһү А.Ф. Шестаков аатынан СК хамаандата (профком предс. Софья Тихонова, дир. Александра Парникова) ыллылар.

Хомуур хапсаҕайга түөртүү эр дьон күрэс былдьастылар. Манна библиотека, НКИК, редакция холбоһуктаах хамаандата кими да тутуһуу биэрбэккэ эрэллээхтик бастаата. Иккис миэстэни Хатыҥ Арыы КК (профком предс. Семен Находкин, дир. Саргылана Пономарева), «Хатыҥчаан» звукостудия (дир. Гаврил Мальцев), Бөтүҥ кулууба (дир. Михаил Макаров) ситистилэр. Үһүс миэстэни музейдар уонна культура управлениета боһуктаах хамаандалара, II м. Хатырык (профком предс. Ульяна Наумова), Түбэ (дир. Дария Попова), Маймаҕа (дир. Анисия Павлова) кулууптара, III м. музейдар уонна культура управлениета ыллылар. Кыайыылаахтар мэтээллэринэн уонна дипломнарынан наҕараадаланнылар.

Күрэхтэһиилэри анал хамыыһыйа үлэлээн куоталаһыы көрүҥнэрин ахсын ким хаһыс миэстэ буолбутун быһаарда. Спартакиада түмүгүн улуустааҕы профсоюзнай комитет председателэ Раиса Николаевна Горохова иһитиннэрдэ уонна кыайыылаахтары кубогынан, дипломнарынан уонна мэтээллэринэн наҕараадалаата.

Волейболга уһун, хатыһыылаах киирсии кэнниттэн, утарсааччыларын эрэллээхтик кыайталаан I м. - Хатыҥ Арыы, «Хатыҥчаан» уонна Бөтүҥ холлыллылар.

Күрэхтэһии биэс көрүҥэр (уопсай баалы ааҕыынан) I миэстэни библиотека, редакция уонна НКИК холбоһуктаах хамаандата, II миэстэни Хатыҥ Арыы кулуубун, «Хатыҥчаан» студия уонна Бөтүҥ кулуубун хамаандата, III миэстэни музейдар уонна культура управлениетын холбоһуктаах хамаандата ылан кыайыы өрөгөйүн бэлиэтээтилэр.

Бу спартакиадаҕа бастыҥнар чуолкайданнылар. Кинилэр от ыйын саҥатыгар Тааттаҕа ыытыллыахтаах республикатааҕы спартакиадаҕа тиийэн, улууспут аатын-суолун көмүскүөхтэрэ. Онно ситиһиилээхтик кыттан, кыайан-хотон дойдуларыгар — тапталлаах Намнарыгар кыайыы кэһиилээх эргиллэн кэлэллэригэр баҕарабыт.

И. ИВАНОВ

СУРУТУУ - 2017

«Энгсиэли», «Кыым» уонна «Туймаада» хаһыаттарга «Энгсиэли-post» почтальоннарынан уонна редакцияҕа бэйэтигэр 2017 сыл иккис аҥарыгар сурутуу ыытыллар.

«Кыымҥа»:
6 ыйга — 670 солк.;
3 ыйга — 335 солк.;
1 ыйга — 112 солк.

«Туймаадаҕа»:
6 ыйга — 1100 солк.;
3 ыйга — 550 солк.;
1 ыйга — 183 солк.

«Энгсиэлигэ»:
6 ыйга — 600 солк.;
3 ыйга — 300 солк.;
1 ыйга — 100 солк.

Улуус киинигэр сурутууну уонна тиэрдиини 5 почтальон хаачыйар. Ол курдук:

1. Ульяна Алексеева — «Север-1», «Север-2» мкр. И. Винокуров уул. илин энэрин хабар. 89681500499 тел.

2. Анна Слепцова — «Көччү», «Север-5», Ст. Платонов уул. сорҕото киирэр. 89659972831 тел.

3. Александра Ядрихинская — Нам сэл. киин өттө киирэр. 89142279257 тел.

4. Игорь Винокуров — Салбанскай уул. арҕаа энэрэ киирэр. 89248690258 тел.

5. Николай Рыкунов — НПК-тан саҕалаан Даадар, Нэлэгэр мкр.-нар киирэллэр. 89245634837 тел.

Бу нүөмэрдэргэ эрийэн суруттарар санааҕытын этиҥ, оччоҕуна «Энгсиэли-post» почтальоннара дьиэҕитигэр, биитэр үлэҕитигэр тиийэн, «Энгсиэли», «Кыым» уонна «Туймаада» хаһыаттарга сурутуохтара , от ыйын 1 күнүттэн аадырыска тиэрдиэхтэрэ.

УМНУЛЛУБАТ КӨРСҮҺҮҮЛЭР

(Ийэбит ахтыытыттан)

Ааспыт үйэ 20-с сылларын саҥаларыгар Максим Аммосов Булуҥҥа киирэн иһэн, Нам Түбэтигэр Туруйа биэрэгэр саһаан тиэнээри балачча өр тохтообуттар. Онно кини эдьиийэ биһиги ийэбитин кытта 6-7 кыргыттары илдьэ көрсө киирбит. Онуоха Максим эдьиийин кэһиитин сүөгэйи ылан, олус үөрбүт уонна биһиги ийэбитин оҕону оҕо курдук ымманыйан сыллаан ылбыт, онуоха эппит тылын-өһүн ийэбит өйдөөбөт.

* * *

Сэрии бүппүтүн кэннэ ийэбит Үөһээ Дьаанҥы улууһун Боруулаах нэһилиэгин киһитигэр кэргэн тахсан, кыһыҥҥы каникуллар саҕана онно барар буоллубут. Убайым Уйбаан улахан улахана өтөн уонна үөрэҕэр табыллыбат буолан хаалбыта. Миигин кытта Максим Аммосов таайдарын оҕото Проня барсар буолла. Дьэ, итинник быһаарынан табанан хас да күн айаннаан, Эндыбал диэн сиргэ хорҕолдьун уһаараччылар быраҕыллан эрэр бириискэлэригэр тиийдибит.

Эндыбалтан 60-70 км тэйиччи сиргэ үрэх баһыгар М.К. Аммосов бииргэ төрөөбүт быраата Дмитрий Кирович олорор эбит. Көрсүһүү үөрүүтүгэр Проняны уонна миигин хардарыта таптаан, сыллаан ымманыйыы бөҕө. Онтон икки хонон баран, аны арахсыы ытаһыыта-соҥоһуута саҕаланна, икки ый буолан баран, дьоммут дойдуларыгар олох көһөн бараллар эбит. Дмитрий Кирович Проняны илдьэ хаалбыта, кэлин Хабаровскайдааҕы культура институтун бүтэттэрэн, Прокопий Афанасьевич дэтэр киһини оҥорбутугар улахан махтал.

Биирдэ Лена Максимовнаҕа кини аҕатын Максим Кировиһы биһиги ийэбит көрсүбүтүн туһунан кэпсээбитим, ону олус сэҥээрбитэ. Ол көрсүһүүлэрин туһунан ийэбит маннык ахтыбыта: ***«2009 сыл сайыныгар куораттан тахсан, Нам Түбэтигэр дьиэбэр сайылаан олордохпуна, Максим Аммосов кыыһа Лена Максимовна эйигин көрсүөн баҕарар үһү диэн биллэрбиттэрэ. Оччолорго кини Саха сиригэр ыһыахха сылдьа таарыйа сынньана кэлбит этэ. Бэс ыйын 23 күнүгэр киэһэ 18 ч. саҕана дьиэбэр тиийэн кэллэ. Кинини улуус баһылыгын солбуйааччы Н.В. Слепцов, Миитэрэй Аммосов хос сиэнэ уонна аймаҕа Яна Егоровна арыаллаан кэллилэр диэтилэр. Мин харахпынан көрбөт буолан, саҥаларын эрэ нэһиилэ истэбин.***

Урукку олохпуттан кылгастык кэпсээтим, Максим Кировиһы көрбүппүн аҕынным. Лена Максимовна да элбэҕи кэпсээбитин, Яна тылбааһыттан иһиттим. Миитэрэй Аммосовы билэбин диэбиппэр үөрбүт үһү. Ол кэннэ мин уолбун Егор Петровиһы үчүгэйдик билсэрин, бииргэ үлэлииллэрин туһунан эппитэ, аҕатын туһунан кинигэлэри, хоһооннору суруйарын иһин диринҥник махтанарын биллэрбитэ. Салгыы уолбун кытта телефонунан кэпсэттилэр.

Мин киниэхэ аҕатын 1922 сыллаахха 8 саастаахпар Түбэҕэ Туруйа биэрэгэр көрсүбүтүм туһунан «Эҥсиэли» хаһыакка суруйбут ахтыыбын биэрдим. Онуоха Лена Максимовна миэхэ кэлэ сылдьыбытын туоһулуур өйдөбүнньүк буоллун диэн кэмпиэт угар хурустаал иһит бэлэхтээтэ. Барарыгар илии тутуһан быраһаайдаста, доруобуйаны баҕарда. Ити курдук, Аммосов кыыһын тыыннаахпар көрсөн кэпсэтэн хааллым».

Ийэбит көрбөт буолан, Лена Максимовна кэрэ мөссүөнүн көрбөтүм диирэ, ол эрээри оҕо сэттэ хонугар — кыыс оҕо аҕатыгар, уол оҕо ийэтигэр маарынныыр дииллэрини, Лена Максимовна аҕатын үтүө мөссүөнүгэр майгынныыр буолуохтаах диэхтиирэ уонна аҕатын аатын үйэтитэргэ, суолун салгыы солуурга, ыырын кэҥэтэргэ кэс тылын эппитэ.

1959 сыллаахха Намҥа кыра колхозтары холбоон бөдөҥсүйбут Максим Аммосов аатынан колхоз тэриллибитэ. Онно холбоһуктаах отчуоттуур-быыбардыыр уопсай комсомольскай мунньахха М.К. Аммосов таай аймаҕа Охлопкова Мария Алексеевна трибунаттан кини ыар харанга буруйтан босхоломмутун, олоччу реабилитацияламмытын, олоҕун туһунан кэпсээн туран, музейга наадалаах экспонаттары хомуйар наадатын туһунан ыарыһах киһи тыын ыла-ыла, олус чуордук тыл эппитэ кулгаахпыттан арахпат.

Лена Максимовна Москваҕа репрессия сиэртибэлэригэр бэлиэ аттыгар

Оччолорго Мария Алексеевна музей тутуутун саҕалаабыт кэмэ этэ.

Ити мунньахха комсомол комитетын босхоломмут секретарынан Дьяконов Андрей Герасимовиһы, миигин иккис секретарынан, оттон секретарынан Охлопкова Мария Алексеевнаны быыбардаан, мунньах ылыммыт бары дьаһалларын толорууну сорудахтаабыттара.

Оччолорго биллилээх дьону уруйдаахын уонна айхаллаахын симик соҕус кэм этэ. Ону бастакы президеммит М.Е. Николаев Максим Кировиһы «Государственнай, политическай уонна общественнай деятель» диэн ааттаан туран, кинини чиэстээһиҥҥэ ааны киэҥник арыйбытыгар улахан махтал буолуохтун. Мин тус бэйэм Тааттаҕа партия райкомун бастакы секретарынан үлэлии сылдьан, хаһыакка «Чаҕылхай көрсүһүү күннэрэ» диэн Аммосовтаах Ойуунускай доҕордоһууларын туһунан хоһоонум бэчээттэммитэ, онтон ыла бу темаҕа дьарыгым саҕаламмыта.

Кэлин анаан-минээн Алма-Атаҕа, Карагандаҕа, Киргизияҕа, Иссык-Кульга тиийэн, Аммосов туһунан истиҥ тыллары истибитим. Казах биллиилээх суруйааччыта Аскер Хамадуллины кытта билсиһиим улахан тирэх буолбута. Ити сырыылар кэннилэриттэн дуоһам арыллан, тылым-өһүм хомуллан П.А. Ойуунускай аатынан государственнай бириэмийэ лауреата буолбутум. Онтон поэт Рафаэль Баҕатаайыскай редакциятынан, «Аны биирдэ кэпсээ, Максим!» диэн поэмам тахсыбыта.

2007 сыллаахха ыччат политикатын миниистирэ А.И. Еремеев көҕүлээһининэн уонна үбүлээһининэн, М.К. Аммосов төрөөбүтэ 110 сылыгар «Өлбөт үйэлээх Максим» диэн кинигэни сөргүтэргэ, кэҥэтэргэ дьоҥуннаах сорук турбута, үс киһилээх тэттик бөлөх тэриллэн, ону тус бэйэтинэн хонтуруоллаан, кинигэни бэчээттэппитэ. Үлэ бөлөҕөр миигин кытта М.С. Игнатьева, И.В. Колмогоров бааллара, бириэмэтэ да ыгым этэ, ону тэҥэ эппиэтинэһэ үрдүгэ сыттаҕа. Кинигэҕэ элбэх народнай поэттар, биллиилээх суруйааччылар, эдэр литературдар, норуот ырыаһыттарын айымныылара хомуллубуттара. Саҥардыллыбыт хомуурунньук уратытынан, элбэх саҥалыы көрүүлээх автордар айымныылара киирбиттэрэ буолар. Манна Максим Кировиһы иккистээн төрөтөн өлбөөдүйбэт үйэлиир, өркөн өйдөөҕүн чиҥэтэр суруйуулар киирбиттэрэ, онно Аммосовы бар дьоно хайдах курдук таптыыра, ытыктыыра, киниэхэ махтанара ырылыччы көстөрө.

Биһиги ийэбит Харитина Старостина этэн турардаах: «Мэлдьи Максим Аммосов аатын аттыгар сылдьыҥ, бу дьол, ыччат, санааҕытын саннытыманг, кини өрүү биһигини кытта баар», - диэн. Итини мин толору итэҕэйэбин, Максим Кирович туһунан билиэхпиттэн, кэргэнэ Рая Цугелы көрүөхпүттэн, кыыһа Лена Максимовналыын алтыһыахпыттан ыла мэлдьи сэргэхпин, инникибэр эрэллээхпин.

Түмүгэр эттэхпинэ, биһиги аймах саха чулуу уола Максим Аммосов төрөөбүт-үөскээбит Эҥсиэлитигэр, нарын-намчы Намыгар төрөөбүт дьоллоохпут, кини хаан-уруу аймахтарын кытта билсэрбитинэн киэн туттабыт. Ийэбит сөҕөр-махтайар этэ — Максим Кирович кыргыттарын ааттара улуу өрүстэргэ сыһыаннаахтарын — ону маннык диирэ: ***«Ити дойдутун саныырын-ахтарын бэлиэтэ, дьонун-сэргэтин көмүөл күүстэригэр эрэллээҕин көрдөрөр».***

Дьөгүөр ТҮБЭ,
СР н/х үтүөлээх үлэһитэ,
РФ уонна СР ИдьМ-ын бочуоттаах үлэһитэ,
РФ уонна Саха сирин суруйааччыларын, сурналыыстарын Сойуустарын чилиэнэ

ТИЬЭХ СЫЛДЬЫЫТА

1997 сыл. Саха норуотун чаҕылхай уола, революционер, государственнай-политическай деятель, Саха республикатын государственноһын олохтоспут биир дойдулаахпыт Максим Кирович Аммосов 100 сааһын бэлиэтиир үбүлүөйдээх кэмэ.

* * *

Бу сыл мин Дьокуускай куоракка Саха республикатын Государственнай Мунньаҕын (Ил Түмэн) председателин Е.М. Ларионов көмөлөһөччүтүнэн үлэлии сылдьар уонна Дьокуускай куоракка олорор намнар түмсүүлэрин салайааччытынан үлэлиир кэмнэрим этэ. Олунньуга Максим Кирович төрөппүт кыыһа Яна Максимовна кэлэрэ биллибитэ.

Егор Михайлович миигин ыҥыран ылан: «Олунньу 21 күнүгэр Максим Кирович кыыһа Яна Максимовна кэлэр. Онон, «Нам» түмсүү председателэ буоларгынан, самолекка көрсөҕүн, күннэринэн ханнык тэрээһиннэр, көрсүһүүлэр буолалларын былааннаа. Үлэҕиттэн толору босхолуубун, Яна Максимовнаны арыаллаан, көрсүһүүлэргэ сырытыннаран, барытын үчүгэйдик тэрийэн атаарыахха диэри сылдьыһаҕын», – диэбитэ. Дьэ, ол кэнниттэн Намым дьонун мунньан, сүбэ мунньах ыыппытым.

«Тыгын Дархан» гостиницатыгар түһэрэргэ, сарсыарда, күүс, киэһэ аһылыгын «Тыгын Дархан» ресторанытыгар Мария Николаевна Габышева, Иннокентий Иннокентьевич Тарбахов барытын бэлэмниэх, быһаарыах буолан, бу боппуруос биир үбэхарчыта суох олус бэркэ быһаарыллыбыта. Яна Максимовна олунньу 21 күнүгэр кэлэр буолбута. Ол күн (Егор Михайлович массыынатын бу күннэргэ мин бас билиибэр биэрбитэ) Яна Максимовнаны бэйэм сибэккилээх аэропорка киирэн, самолет трабыгар көрсөн, гостиницаҕа кэлбиппит. Онно Мария Николаевна, Иннокентий Иннокентьевич сибэккилээх, саламааттаах, кымыстаах көрсүбүттэрэ. Үөрүүкөтүү, куустуһуу-сыллаһыы түгэнэ, уйадыйыылаах, долгуйуулаах истиҥ көрсүһүү буолбута. Яна Максимовна сылайбыта буолуо диэн тута нүөмэригэр илдьэн, онно аһатан, кэпсэтэн, түүн 12 ч. тарҕаспыппыт. Бу кинини арыаллыыр күннэрбэр биир да күнү көтүппэккэ сарсыарда аайы сэттэ аҥарга кэлэн, тэҥҥэ сарсыардааҥҥы аһылыгы бииргэ аһаан, киэһэ тэрээһиннэр кэннилэриттэн тиэйэн аҕалан, киэһээҥҥи аһылыкка бииргэ асаһан, кэпсэтэн-сэлэһэн баран, хоһугар, сынньалаҥ түүнү баҕаран, атаарарым.

Яна Максимовна Хатырыкка М.К. Аммосов төрөөбүтэ 90 сылын бэлиэтээһиҥҥэ

Бу нэдиэлэтээҕи сырыытыгар сүрдээх элбэх тэрээһиннэри, көрсүһүүлэри былааннаабыппыт. Ол курдук, аан бастаан, Яна Максимовна көрдөһүүтүнэн, дьүөгэлэринээн Кыыдаана Ивановна Башарина дьиэтигэр истиҥтэн истиҥ көрсүһүүнү тэрийбиппит. Онно Лина Максимовна – Макаров Дмитрий Степанович огдообото, Устинья Никитична Нестерева – Иван Александрович Аргунов огдообото, саха биир биллиилээх учуонайа Докторов Петр Иванович сылдьыыбыттара.

Бу көрсүһүүгэ ахтыһыы, харах уулаах долгуйуу, истиҥиһирэх тыллар, хаартыска, кинигэ көрүү, ону ырытыы, эдэр саас түгэннэрин санаһыы барыта баара. Мин кэпсэтэллэрин истэистэ бу кырдьык сүрдээх ыраас, кэрэ олоҕу олорбут, кырдьык иһин олохторун анаабыт олус үтүө дьон буолалларын ымсыыра, сөҕө-махтайа көрбүтүм, истибитим. Яна Максимовнаны болҕойон одуулуубун... Аҕатыгар, Максим Кировичка, олус майгынныырын, кини кэрэ мөссүөнэ бу кыыһыгар күүскэ бэриллибитин бэлиэтии көрбүтүм. Аны майгытынан олус үтүө санаалааҕа, истиҥ-иһирэх дуоһалааҕа. Аҕатынан киэн туттара, кини олоҕун сырдатыыга, үйэтитиигэ күүстээх санаалааҕа сирэйигэр-хараҕар, тылыгар-өһүгэр, киһиэхэ сыһыаныгар, ыйытыыларга эппиэтигэр чаҕылхайдык, аһаҕастык көстөрө.

Бу сылдьар күннэригэр Саха республикатын Государственнай Мунньаҕын депутаттарын, Саха республикатын коммунистическай партиятын, Дьиэ кэргэн, оҕо департаменын, «Нам» түмсүү салалтатын, Нам улууһун Хамаҕатта орто оскуолатын коллективын, М.К. Аммосов төрөөбүт арыытыгар балаҕаны аһыыга, Хатырык олохтоохторун кытта көрсүһүүгэ уо.д.а. араас быыстапкаларга, концертарга, көрсүһүүлэргэ сырытыннарбыппыт. Яна Максимовна кэлэр-барар ороскуотун Егор Михайлович председателлээх Ил Түмэн быһаарыытынан барыта төлөммүтэ. Төннөрүгэр «Нам» түмсүү аатыттан бэлэх, Ил Түмэн аатыттан ботуччу соҕус материальнай көмө оҥоһуллубута.

Бу түгэнинэн, Саха сирин чулуу уола Максим Кирович Аммосов кыыһын Яна Максимовнаны тус бэйэм арыаллыы, көрсүһүү тэрээһиннэрин «Нам» түмсүү председателэ буолан тэрийбиппинэн, киэн туттабын!

Яна Максимовналыын бииргэ сэлэһэн-кэпсэтэн, олох доҕордуу буолбуппун, бииргэ хаартыскаҕа түспүппүн дьоллооҕунан ааҕынабын. Миигин түһэрбит хаартыскаларын кэннигэр бэйэтин илиитинэн махталын суруйан, Москваттан ыытан бэлэхтээбитэ миэхэ олус күндү, туохха да сыаналаммат бэлэх буолар.

Яна Максимовнаны өйөөн илии тутуспут, утары олорон кэпсэтэн күлбүт-үөрбүт түгэннэрбин умнубаппын. Кини илиитин сылааһа миэхэ олохпор дьонум-сэргэм туһугар кыһанар санаабын күүһүрдэр, күүспэр күүс эбэр, үтүө санаанан мин дуоһабын, эппин-хааммын иҥэрэр.

Яна Максимовна ити аҕатын дойдутугар бүтэһик сылдьыыта буолар. Бу көрсүһүүлэргэ Платон Алексеевич Ойуунускай кыыһа Сардаана Платоновна сылдьыһан, көрсүһүүлэрбит баай ис хоһоонноохтук барбыттарын бэлиэтиир наада. «Нам» түмсүү солбуйааччы председателэ, билигин депутаппыт Румянцев Николай Иннокентьевич мероприятиелары тэрийэргэ, бу түгэннэр чаҕылхайдык, туох да мэһэйэ суох баралларыгар көмөлөспүтэ.

Яна Максимовнаны аэропорка тиэрдэн, самолет иһигэр киирсэн, миэстэтигэр олорпутум. Куустуспуппут, сылласпыппыт... Дьэ, онно хайдах эрэ уйадыйан дуу, долгуйан дуу хараҕа ууламмыта, илиитин биэрэн өр баҕайы хараҕын симэн ылбыта уонна үөһэ тыынаат эппитэ: «Пиши письмо, дорогой друг! Огромное спасибо, лично Вам! Передай жене, детям привет! До встречи!». Самолеттан тахсаары турммын пассажирдарга туһаайан: «Бу Максим Кирович Аммосов кыыһа Яна Максимовна Аммосова», – диэн эппиппэр, дьон бары «даа» дии түспүттэрэ, харахтарыгар сылаас мичээр кыыма умайбыта...

Дьэ, итинник. Олохпор өлбөтсүппэт түгэн буолбутун кылгастык билиһиннэрдим.

А. ДУНАЕВ

Итэҕэй-итэҕэйимэ

БАССААП БАРАКААСТАРА

Соторутааҕыта WhatsApp ситимигэр YakutiaMedia информационнай агенствоҕа сигэнэн туран, «Самые одинокие люди России живут в якутском селе Намцы» диэн иһитиннэрии тарҕаммыта. Манна «Фотострана» диэн социальнай ситим специалистарын чинчийиилэринэн, Нам сэлиэнньэтин олохтоохторун 20%-на билсии-көрсүү саайтыгар мэлдьи киирэллэрин туһунан этиллибит.

Оттон дьиҥ иһигэр... үөһэ ахтыллар информагенствоҕа, отой да, Покровскай куорат ахтыллар эбит, Нам диэни хайа эрэ үөннээх кэлин уларытан тарҕаппыт. Ол иһин иһитиннэрии тиэкиһигэр өрүү куорат диэн ахтыллар этэ. Дьэ, бу кэннэ бассаабы итэҕэйэргин-итэҕэйбэккин бэйэҥ бил.

Ол да буоллар, «Соҕотохсуйуу» темата төһө даҕаны бу иһитиннэриигэ Намы таарыйбатаҕын иннигэр, биһиэхэ манныК кыһалҕа баарын-суоҕун суруналыыс Л. Ноговицына ырытан, чугастааҕы нүөмэргэ билиһиннэриэҕэ.

Бэйэ информ.

Үтүө үгэс үөдүйдүн

2016 сыл ахсынныы 29 күнүгэр улуустааҕы сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолор дьыалаларын көрөр уонна быраптарын харыстыыр хамыыһыйа көҕүлээһининэн, Нам улууһугар үтүө дьыала эстафетата саҕаламмыта.

* * *

Балаһыанньата Нам улууһун дьаһалтатын официальнай саайтыгар тахсыбыта, бу балаһыанньаҕа олоҕуран, эстафета символын туппут улуус тэриллэлэрэ чөл олоҕу тутуһар, элбэх оҕолоох, эбэтэр ыарахан турукка түбэспит дьиэ кэргэнҥэ көмө араас көрүҥүн оҥороллор. Ол курдук:

1. 2016 сыл ахсынныы 29 күнүгэр улуустааҕы сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолор дьыалаларын көрөр уонна быраптарын харыстыыр хамыыһыйа аатыттан Аппааны нэһилиэгэр олохтоох, элбэх оҕолоох, чөл олоҕу тутуһар, элбэх тэрээһиннэргэ көхтөөхтүк кыттар, оҕолорун спорка угуйан элбэх ситиһиилэммит ыалга электрическэй мясорубка бэлэхтэммитэ;

2. МФЦ Нам бөһүөлэгэр олорор 3 игирэлээх элбэх оҕолоох 2 ыалга миэбэл уонна оҕо оонньуура биэрдэ;

3. ИДьУО элбэх оҕолоох 3 дьиэ кэргэнҥэ, 1 соҕотох аҕаҕа таҥаһынан, канцелярскай табаарынан, 2 ИДьУО бэтэрээнин дьиэ кэргэнигэр бородуукта-нан көмөлөстө;

4. «НКТЭ» АО үлэһиттэрэ Нам бөһүөлэгэр ыарахан турукка түбэспит ыалга дьиэ өрөмүөнүн сметатын оҥорон биэрдилэр;

5. Оройуон киин балыыһатын тубдиспансерын үлэһиттэрэ үлэ бэтэрээннэригэр бородуукта-нан уонна муус тиэйэн көмөлөстүлэр, терапевт-быраас А.В. Соргоева инбэлиитэр дьиэлэрин олохтоохторун көрдө-иһиттэ, Көбөкөн балыыһатын үлэһиттэрэ оҕо саадыгар оонньуур, I Хомустаах балыыһатын үлэһиттэрэ 4 оҕолоох ыалга харчынан, Хамаҕатта балыыһатын үлэһиттэрэ 6 оҕолоох ыалга бородуукта-нан, киин балыыһа коллектива үлэ бэтэрээнигэр харчынан, малынан уонна сокуоннай сааһын ситэ илик оҕолор социальнай реабилитацияларын киинигэр канцелярскай малынан көмөлөстүлэр. Партизан балыыһатын үлэһиттэрэ ыарыһахтарыгар бородуукта-нан «Полка добра» тэрийдилэр;

6. РЭС үлэһиттэрэ Нам селотугар олохтоох ыалга урут умайбыт дьиэлэрин өрөмүөнүгэр субуотунньуктаан дьиэ иһин ыраастааттылар, кыра өрөмүөн оҥордулар.

Бу үтүө дьыалабыт ситимэ салҕанан бара турар, сиһилии иһитиннэриини Нам улууһун саайтыгар киирэн ааҕыҥ, билсиҥ.

И.И. СИВЦЕВА,
улуус баһылыгын
I солбуйааччы,
«Үтүө дьыала эстафетатын»
бэрэссэдээтэлэ

СИТИМ САЛҔАНАР

Спорт - дьулуур, спорт - тулуур

«ДЫГЫН ООННЬУУЛАРЫН» СҮҮМЭРДИИР ТҮҺҮМЭҔЭР

Күрэхтэһии Хаҥалас улууһун «Орто дойду» сиригэр буолан ааста. Уопсайа 20 кыттааччы күөн көрүстэ. 1 миэстэ– Ноговицын Дьулус – Горнай, 2 миэстэ– Миронов Иннокентий – Өлүөхүмэ, 3 миэстэ – Тойтонов Антон – Нам, 4 миэстэ – Белолюбский Иван – Уус Алдан.

Көрүҥнэргэ Нам улууһуттан: оҕунан ытыы – 1 миэстэ – Ядреев Руслан; тутум эргиир – 1 миэстэ – Колесов Давыд; хапсаҕай – 1 миэстэ – Тойтонов Антон; сүүрүү - 2 миэстэ – Тойтонов Антон; мас тардыһыы – 3 миэстэ – Ядреев Руслан. Уопсай түмүк: Тойтонов Антон – 3 миэстэ; Колесов Давыд – 5 миэстэ; Павлов Михаил – 8 миэстэ; Ядреев Руслан – 9 миэстэ.

Бэйэ информ.

Күннэтэ көрөр дьоммут

Хомоҕой тыллаах хоһоонньут Савва Тарасов эппитинии, ахтыы суруйан, дьоро киэһэҕэ чэйдиир кэрдиис кэммит кэлбит эбит. Гришалыын – Григорий Константинович Эверстовтыын билсибиппит номнуо 51 сыл буола охсубут. 1966 сыллаахха СГУ историческай-филологическай факультетын саха тылын уонна литературатын салаатыгар туттарсан киирээри, от ыйын бүтүүтэ Саха сирин араас мунньуктарыттан элбэх оҕо мустубуппут. Биир миэстэҕэ сэттэ баҕалаах киһи баара. Бу оччолорго университекка саамай үрдүк көрдөрүү этэ.

* * *

ТЫЫППАЛААХ ИЭХСИИ

Кириисэ орто оскуоланы бүтэрэн баран, түөрт сыл сопхуос рабочайынан, комсомол райкомун инструкторынан, оройуоннааҕы хаһыакка тылбаасчытынан үлэлии сылдьан, үрдүк үөрэххэ киирбитэ. Оччолорго «оскуола - производство - үрдүк үөрэх» девиз мунҥутаан турар кэмэ. Үөрэххэ киирбит 25 оҕоттон ити сыл оскуоланы бүтэрбит түөрт эрэ киһи баара. Сэттэ сыл райтопка мас кэрдибит бөтөҥкөс уол, Бүлүү педучилищетын бүтэрбит хас да учуутал кыргыттар баллара. Кинилэр ортолоругар хаалтыстаах, ачыкылаах, сэлээппэлээх Киргиэлэй ала тураах курдук бэлиэ этэ. Маҥнайгыттан биһигиттэн туспа 13 куорпуска медиктэри кытта миэстэ ылан олорбута. Киниттэн атыттар, оторой-боторой дьон Рабочай городокка, детдом көспүт дьиэтигэр, Охотскай 10 №-гэр олорбуппут. Арай туран Кириисэбит субуота ахсын биһиги уопсайбытыттан арахсыбат буолла. Биһиэхэ тардыстар диэн саныыр этибит да, кэлин билбиппит Сангаарга редакцияҕа бииргэ үлэлээбит, биофакка үөрэнэр кэрэ сэмэй Аанчык Левинаҕа тиэстэр эбит.

Үтүө киһи үтүө эҥэрдээх диилларинии Киргиэлэй устудьуоннуур сылларыгар «Эдэр коммунист» хаһыакка үлэлиир биир дойдулааҕын Иван Егоров - Сүгэһэрдээх Уйбааны, хаһыат эппиэттиир секретара Тэрэнтэй Халыевы кытта тутуһан, элбэх ыстатьйалары, репортажтары таһаартарара. Уус Алдаҥҥа, Ленскэйгэ, Мииринэйгэ уонна куорат таһынааҕы сопхуостарга элбэхтик командировкаҕа сылдьара. Ол да иһин харах таһаарынар харчыланан, үрүҥ хараҕын өрө көрөр үп дуомнанан эрдэҕэ. Төрөппүттэрэ, бэҕэһээҥи колхуостаахтар, үбүнэн көмөлөһөр кыахтара суоҕа. Кэлин сылдьан кэпсэттэххэ, үлэлии сылдьан мунньуммут 600 солк. сыбаайбатын тэриммит эбит этэ. Холбоһон баран, Аанчыгын бүтэһик куурсугар Айаал диэн уолламмыттара.

Сангаарга оройуоннааҕы хаһыакка үлэҕэ кэпсэтэн баран, дьиэ-уот боппуруоһуттан олуттаран, Чагдаҕа оскуолаҕа завуһунан, онтон директорынан тиийэн үлэлиир. 1977 с. Ньидьили сельсовет исполкомун председателинэн быыбарданар. 1980 с. алтынныыга партия райкомун бюротун уураҕынан, оройуоннааҕы «Ленинец» хаһыакка редакторы солбуйааччынан ананар. Дьулуһар, тапталлаах идэтигэр дьэ төннөр.

Кириһэ өссө оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан, хаһыакка суруйуон, аата-суола бэчээттэнэн тахсыан олус баҕарара. Харса суоҕун киллэрэн, 1955 с. бэһис кылааска үөрэнэ сылдьан, оскуолаҕа ыытыллыбыт спортивнай биэчэр туһунан кыракый информацията оччотооҕу «Саҥа олох» хаһыакка бэчээттэнэр. Онуоха Кириисэ саха тэҥэ суох буолбута, тула өттүн эргиччи көрүнэрэ, бу хаһыаты аахпыттара буолуо дуу, суоҕа дуу дии саныыра.

1963 с. комсомуол райкомун инструкторынан үлэлии олорон, «Эдэр коммунист» хаһыат биллэрбит фельетон жанрыгар республикатааҕы конкуруска II бириэмийэҕэ тиксибитэ. Ураҕастаммыт да киһитэ улахан этэ. Үлэлиир райкомолун II секретара В. Жирков уота-күөһэ суох үлэтин саралаан «Чуумпу муннук син көстүө» диэн балаһаҕа чугаһыыр фельетону тигинэтэн таһаарар.

Ити курдук сөбүлүүр идэтин таба тайанан, таһаарылаахтык үлэлии олордоҕуна, 1984 с. бүтүүтүгэр олохтоох типография метранпаһа Г. Гарбузова стройкалары булкуйан «ССКП КК Генеральнай секретара К.У. Черненко» диэн оннугар олохтоох райком тэрийэр отделын сэбиэдиссэйэ Д.Е. Соловьев аата ахтыллан хаалбыта. Маннык улахан политическай алҕаһы сыыска-буорга түһэрбэккэ тута итиитинэ уодьуганнаһын буолбута. Суһаллык ССКП райкомун бюротун мунньаҕа ыҥырыллан Г.К. Эверстов персональнай дьыалатын уонна салгыы үлэлиир боппуруоһун дьүүллээһин буолар. Хаһыакка илии баттаабыт редактор буоларынан, эппиэтинэс барыта киниэхэ сүктэриллэр: үлэтиттэн уһуллар, учуутунай карточкатыгар киллэрэн туран, кытаанах партийнай быыгабар бэриллэр. Дьэ, ити курдук кыс хаар ортото эрэлэ суох каадыр аатыран, күрдьүккэ быраҕыллар кыһалҕатын билэр.

ССКП обкомун бэчээккэ секторын сэбиэдиссэйинэн үлэлии олорбут, кэлин биллиилээх поэт буолбут А.К. Михайлов үтүө сыһыанынан Нам оройуонугар кэлэн, «Ленин суола» хаһыакка сурук отделын сэбиэдиссэйинэн үлэлиир. Манна үйэ чиэппэриттэн ордук редакторы солбуйааччынан, эппиэттиир секретарынан үлэлээн кэлбитэ.

Хаһыатчыт күүһү-түүнү аахсыбакка үлэлиир түбүктээх идэтигэр үөрэммитин, быыбарынай үлэҕэ сылдьыбытын холбоон 46 сыл устата илиитин араарбакка үлэлээбитэ. Бу былаһын тухары тарда соҕус аахтахха. 2 тыһ. тахса араас матырыйаллары хаһыаттарга бэчээттэттэ. Кэбээйигэ уонна Намҥа Киргиэлэй сылдьыбатах хотоно, оттуур ходуһата диэн хаалбатах буолуохтаах.

Хаһыат бары жанрын: очерканы, репортаһы, интервьюны, ырытыыны, бэлиэтээһини, ордук чуолаан, ахтыыны кыайа-хото тутара. Саха тылын бары дэгэтин таба тутуһан, араас кыра да хамсаһынын ааҕааччыга толору тириэрдээччи. Дьүһүннүүр-ойуулуур, тыаһы үтүктэр тыллары миэстэтигэр табатык туттарынан улахан маастар.

Хаһыакка тахсар матырыйаал олоҕо олус кылгас –биир күннээх. Григорий Константинович үлэлээбит кэмигэр идэтийбит журналист быһыытынан суруйан чөмчөтөн кэбиспитэ барыта Кэбээйи «Саҥа олох», «Ленинец», «Дабаан», Нам «Ленин суола», «Эҥсиэли» хаһыаттарыгар тиһиллэн, паапкаларынан наарданан архыыптарга сыттахтара.

Быйыл үйэ аҥардаах үбүлүөйүн бэлиэтиир Нам улууһун «Отуу уота» литературнай түмсүү биир активнай чилиэнэ буолар. Соҕотох бу түмсүүтүн Саха республикатын суруйааччыларын сойууһун 9 чилиэнэ үүнэн тахсыытыгар Г.К. Эверстов кыттыыта эмиэ баар.

Чугас доҕорум биир кыаҕа аһыллыбыт идэтэ – уус уран литература айымньыларын редакциялааһын. Маны киһи эрэ кыайбат суола. Айымньыны уус-уран өттүттэн көрөн аптарга көмөлөһүү, сүбэ-ама биэрии, сороҕор техническэй да өттүн быһаарсыы (пунктуация, орфография, синтаксис). Ону таһынан аптар уратытын тутан хаалларыы, үчүгэй өттүн, кыаҕын арыйыы, уус-уран литература тутулун билиниї, редактортан киэҥ энциклопедическай кыаҕы эрэйэр. Киргиэлэй барыта 40-тан тахса уус-уран литература кинигэтин редактордаата. Аҥардас 2015 сылга, Россияҕа биллэриллибит литература сылыгар, 11 кинигэни редактордаан, күн сырдыгын көрдөрбүтэ элбэҕи кэпсиир. Суруйааччылар В.В. Ушницкай-Сэки, И.А. Бубякин – Чөҥөчөк, М.Н. Жирков – Хара Макаар, Ю.В. Потапов – Саргын, А.Г. Кобяков, Чурапчыттан Роман Данилов кинигэлэрин редактордаан таһаарда. Маны таһынан Нам сэлиэнньэтин, Нам Бөтүҥ, Кэбээйи Сииттэ нэһилиэктэрин историяларын сырдатар кинигэлэри редактордаан, үгүс үлэни көрүстэ. Бу сыраны-сылбаны эрэйэр ыарахан үлэтин истиҥник өйөөччү, көмөлөһөөччү биэс уонча сыл бииргэ олорбут кэргэнэ Анна Яковлевна буолар. Киргиэлэй кинигэ тас ойуутугар, аатыгар, оннооҕор кыраскатыгар тиийэ бэйэтин санаатын этэн туран туруулаһааччы.

Ааспыт улуу сэриигэ үөрэҕэ суох, нууччалыы биир да тылы билбэт саха саллаата булугас өйүнэн, сатабылынан, мындырынан хаанымсах өстөөҕү кыайан-хотон, Даайата барахсаҥҥа эргиллэн кэлбитин туһунан «Чэкэбис саллаат» сэһэни суруйан, саха литературатыгар биир бэлиэ уобараһы киллэрбитэ.

2006 с. саҕаланыытыгар Саха республикатын Бэчээккэ, радионан уонна телевидениенан биэриигэ дьыалаларыгар Департамена сахалыы тыллаах хаһыат тахсыбыта 85 сылынан сибээстээн «Государственнай уонна официальнай тыллары табатык туттуу уонна тыл культуратын үрдэтии иһин» диэн аатталаах республикатааҕы куонкуруһу үлэлии сылдьар суруналыыстар ортолоругар биллэрбитигэр кыттан, «Эҥсиэли» хаһыат эппиэттиир секретара Г.К. Эверстов маҥнайгы миэстэни ылбыта. Бу куонкуруска киирбит «Күн сырдыга күндү», «Олохпут хайдах баарынан» бэлиэтээһиннэр, «Улууспут улахан учуонайа» уочарка төһө да уонча сыл аастар, туруорар боппуруостара бүгүҥҥү күҥҥэ суолталарын сүтэрэ иликтэр. Бу буолар кырдьаҕас суруналыыс талаана, кыаҕа, далааһына. Киргиэлэй итилэргэ эбии «Былыргыны, быйылгыны түөстэххэ» социальнай уочарканы эбэн, 2014 с. «Ийэ тыллыын иэхсии» диэн кинигэни Тыыппалаах диэн псевдонимынан бэчээттэппитэ. Ол иһин бу суруйууну «Тыыппалаах иэхсии» диэн аатталаабыт. Аптар суруйууларыттан тылга аҕыйах холобуру ылыаҕын: күһүөрүктүү - сайын хойут, хараннаһар – харыстыыр, дьэгин – олуона, аһаах - мөлтөх доруобуйалаах, наһыыбай – холку, эйэлээх. Саха тылын дэгэтэ, эгэлгэтэ дьэ ити буолар.

Кини хомуйан, редакциялаан таһаартарбыт кинигэлэриттэн ордук суолталаахтара «Олохтуун олук уурсан» («Эҥсиэли» хаһыат 70 сыллаах историятыттан), «Буһурук» - суруналыыс И.Е. Сивцев кэриэһигэр, «Кыайыы, дьол туһугар» - «Отуу уота» түмсүү кыайыыга айымньыларын альманаҕа, «Нам» - улуус киинин историятын сырдатар кинигэ.

Түөрт уонтан тахса сыллаах айымньылаах үлэ сөптөөхтүк бэлиэтэннэ. Г.К. Эверстов – Саха республикатын Бэчээтин туйгуна, «Кыһыл көмүс бөрүө», «Журналистикаҕа кылаатын иһин», журналистскай бириэмийэлэр лауреаттара, поэт Н.М. Рыкунов аатынан литературнай бириэмийэ хаһаайына, Нам уонна Кэбээйи улуустарын Бочуоттаах гражданина, Нам улууһун социальнай-культурнай олоҕор кылаатын иһин бэлиэ хаһаайына.

Киргиэлэй үс оҕолоох. Оҕолоро бары үрдүк үөрэхтээхтэр. Сиэннэрэ эбэлээх эһэлэрин оскуолаҕа, үрдүк үөрэх кыһатыгар ситиһиилэринэн үөрдэллэр.

Бүгүҥҥү сэһэммит геройугар Григорий Константиновичка 75 саастаах үбүлүөйүнэн уруйэҕэрдэ этэбит, доруобуйаны, саҥа мыысыллары баҕарабыт. Киһи саныырын тухары, олоххо тардыһарын тухары – киһи.

Николай УЙГУРОВ,
РФ суруналыыстарын
Сойууһун чилиэнэ,
Томпо улууһун
Бочуоттаах гражданина

Аптар туһунан

Николай Николаевич Уйгуров 1947с. ыам ыйыгар Бэрдыгэстээх сэлиэнньэтигэр төрөөбүтэ. Орто оскуола кэнниттэн. 1971 с. СГУ ИФФ саха салаатын үөрэнэн бүтэрбитэ. Үөрэҕин кэнниттэн, Верхоянскай оройуонугар учууталлыы сылдьан, Томпо Хаандыгатыгар кэлэн олохсуйаллар. Манна кини оройуоннааҕы «Кыһыл Знамя» хаһыакка бастаан тылбаасчытынан, онтон редакторы солбуйааччынан өр кэмнэ үлэлиир, оройуоннааҕы киносеть дириэктэринэн, райсовет исполкомун тэрийэр отделын сүрүннүүр. Н.Н. Уйгуров - Томпо улууһун историятын кинигэтин соавтора. Кини Аҕа дойду сэриитин ветераннарын олохторун ирдэһэн суруйар биир үтүө дьарыктаах. РФ суруналыыстарын сойууһун чилиэнэ, Томпо улууһун бочуоттаах гражданина.

Специалист сүбэлиир

«БЫРААБЫ БИЛИЭХХЭ, БОЛҕОМТОЛООХ БУОЛУОХХА»

Кэнники сылларга республикаҕа экономическай, социальнай балаһыанньа төһө да уустугун иһин, дьиэ тутуутун ырыынага күүскэ сайдар. Дьон киин сиргэ хото тардыһар, сатанарынан-сатамматынан дьиэ-уот тэринэ сатыыр.

Бу күннэргэ өлүүлэһэн туттуу боппуруостарынан дьарыктанар «Траст и Инвестиции» ООО дириэктэрэ Гарий Николаевич Гаврильевы кытта кэпсэттибит.

- Билигин Нам улууһун дьоно Дьокуускай куоракка элбэх квартиралаах этээстээх дьиэ тутуутугар өлүүлэһэн тутталлара элбээтэ. Ол гынан баран, дьиэ үлэҕэ киирэрин хас да сыл кэтэһэ сатаан баран, мунур үһүгар тиийбит дьон кыһалҕаларын суут нөҥүө быһаарсаллар. Ордук ханнык боппуруоска эһигини кытта сүбэлэһэллэр?

- Тутааччыны (заказчик-застройщик) кытта чопчу ымпыгар-чымпыгар тиийэ сөбүлэҥ түһэрсиллибэккэ, үгүс өйдөммөт түгэннэр үөскүүллэр, сорохтор отой да өлүүлэриттэн көрө маталлар. Ол курдук, туруу кэмигэр бүппэт, ис бараана ситэриллибэт, бастакы түһэрсиллибит сууматтан ирдэнэр үп улам-улам үрдээн иһэр, тэрилтэ монкуруууттуур уо.д.а.

- Государствоттан гражданнар интэриэстэрин көмүскүүр туох миэрэлэр ылыллалларый?

- 2017 сыл тохсунньу 1 күнүттэн хамсаабат баайы-дуолу өлүүлэһэн тутууга бырааб нуорматын акталара саҥардылыннылар. «Об участии в долевом строительстве многоквартирных домов или иных объектов недвижимости и о внесении изменений в отдельные законодательные акты РФ» 30.12.2004 с. 214-с №-дээх РФ сокуонугар төрүт суолталаах уларыйыылар күүстэригэр киирдилэр. Ону кытта «О внесении изменений в Федеральный закон «Об участии в долевом строительстве многоквартирных домов или иных объектов недвижимости и о внесении изменений в отдельные акты РФ» 03.07.2016 с. 304-с №-дээх сокуонугар уларыйыылар, чопчулааһыннар киирдилэр. 04.07.2016 с. тутааччылар монкуруууттуур түбэлтэлэригэр өлүүлэһэн туттуу кыттыылаахтарын бырааптарын көмүскүүр сыаллаах 214 №-дээх ФЗ 23.2 ыстатыйатыгар толуйар фонд тэрийэргэ этии киирбитэ.

- Тутааччы дуогабар түһэрсэригэр ханнык докумуоннардаах буолуохтааҕый?

- Тутууга көҥүл, сир учаастагын бас билэр туһунан докумуоннара, мэктиэлээһин (поручительство) дуогабара, эбээһинэстэрин хааччыйар страховкалааһын дуогабара, о.д.а. Өлүүлэһэн туттунуу дуогабарыгар хамсаабат баайы-дуолу үлэҕэ киллэриигэ көҥүл ылыы былааннаммыт кэмэ хайаан да ыйыллыахтаах.

- Дуогабар олоххо киирэр кэмигэр ханнык булгуччулаах ирдэбиллэр баалларый?

- Бастакытынан, тутуу бара турар кэмигэр өлүүлэһэн туттааччы дьиэ тутааччыттан элбэх квартиралаах дьиэ тутуута хайдах баран иһэрин туһунан ыйыталаһар бырааптаах. Дьиэ тутааччы ыйытыы киирбитин кэннэ, 14 күнтэн хойутаабакка, хоруй биэриэхтээх.

Иккиһинэн, өлүүлэһэн туттааччы тутуу хаамыытын хаарыскаҕа түһэрэр эбэтэр видеоҕа устар бырааптаах.

Үсүһүнэн, дьиэ тутааччы бэйэтин саайтыгар тутуу хаамыытын туһунан биллэриэхтээх.

Төрдүһүнэн, дьиэ тутааччы дуогабарга уларыйыылар киирдэхтэринэ, туттааччыны сургунан сэрэтиэхтээх.

- Бааннар дьиэ туттааччылары кытта хайдах үлэлэһэллэрий?

- 2017 сыл муус устар 21 күнүгэр Саха сиринээҕи тутуу министерствота тутар тэрилтэлэр бэрэстэбиитэллэрин уонна кредитнэй тэрилтэлэри — Сбербаан, Алмазэргиэнбаан, Россельхозбаан, ВТБ-24 кытта сүбэ-мунньах ыытта. Сүрүн кэпсэтии хонтуруоллуур тэрилтэлэр, дьиэ тутааччылар, кредитнэй тэрилтэлэр хардарыта дьайсыыларын тула сытыытык барда.

Министерство саҥаны аһыыга бастаабыт программалары олоххо киллэриигэ утумнаахтык үлэлэһэр.

Мунньахха Саха сиринээҕи госстройжилнадзор управлениетын өлүүлэһэн тутууну хонтуруоллуур уонна кэтээн көрөр салаа салайааччыта Намина Дураева иһитиннэрбитинэн, сокуону таһаарааччы дуогабары түһэрсэр өрүттэр хардарыта сыһыаннаһыыларын бэрээдэктиир инниттэн, өлүүлэһэр гражданнар интэриэстэрин хааччыйыахтаах уонна кыһамньыта суох тутааччылартан көмүскэллээх буолалларын мэктиэлиэхтээх диэн этилиннэ.

2017 сыл тохсунньу 1 күнүттэн сокуоҥна тутааччыларга саҥа кытаанах ирдэбил туруорда. Ол курдук, тутааччы устаабынан көрүллүбүт хапытаалын мунгутуур кыра кээмэйэ быһылынна. Кини монкуруууттуур, тэрилтэтэ сабыллар кутталаммыт эбэтэр чиэһинэйэ суох тутааччылар реестрдарыгар киирбит, административнай миэрэҕэ тардыллыбыт, сүрүннүүр бухгалтера үбү-аһы сиэн сууттаммыт буоллаҕына, дуогабар түһэрсэр бырааба быһыллар.

Дьокуускай куоракка өлүүлэһэн туттууга кыттан баран, сатаан дьиэ ылбатах дьон биһиэхэ сүбэлэтиҥ, кыһалҕаҕытын быһаартарыҥ. Эһиги интэриэскитин суут тэрилтэлэригэр көмүскүүргэ бэлэммит. Билсэр телефоннут: 89141008419

Кэпсэттэ Анастасия КОРЯКИНА

Экология сылыгар

2017 ГОД ЭКОЛОГИИ В РОССИИ

БАРЫБЫТЫН АЙЫЛҔАБЫТ АҺАТАР

Быйыл ыам ыйа олус тымныы, түүн -8˚, -9˚С тиийэ тымныйан, эрдэ уулларбыт хаартан уу тахсыбытын көтүтэн кэбистэ. 18 чыыһылаҕа буурҕа түһэн, күн аайы тыалыран, ыам ыйын 3 күнүн сарсыардатыгар хаардаан, 29-ка кыратык ардаан, тымныы, кураан ый аастА, ыам ыйа сылаас күнэ суох, хаҕыс ый буолан, өрүспүт орто ходуһа уутун нәиилэ таһаарда, ходуһаҕа ууну өр туппата, уу тута түһэн хаалла. Тымныйан сиигги көтүтэн, сорох сирдэргэ ойуур баһаара тура сырытта.

Атын улуустарга хаар түһэн, кыһыны эргитэн сохутта. Онон кытылбытыгар уу таһааран, ойбоннор күөлларын сайҕаан, орто үүнүүлээх сайын буолуохтааҕын, былырыын бэс ыйа хайдах аастыбын көрүөххэ.

2016 сыл бэс ыйын 1-5 күннэригэр сылаас, кураан күннэр турбуттар. 6 чыыһылаҕа түүн ардаабыт, 7 чыыһылаҕа кыратык ардаан ылбыта.

Бэс ыйын 8-12 күннэригэр сарсыарда +17˚, +16˚, +19˚, +20˚, +21˚С сылаас, кураан күннэр этэ. 13 чыыһылаҕа кыра ардахтаах, 14-22 күннэригэр былыттаах да, ардаабатаҕа, сөрүүн күннэр этэ. 23 чыыһылаҕа ардаан ылар да, 27 чыыһылаҕа диэри былыттаах, тыаллаах, сөрүүн, сорох күн тымныйан ылаттаабыта.

28 чыыһылаҕа былыттаах, кыратык ардаан ылар, сөрүүн күн, онтон 29-30 күннэргэ былыттаах этэ да ардаабатаҕа.

Бэс ыйын устата куйаас, итии күн буолбатаҕа. Бэс ыйын 13 күнүгэр күнүс +28˚, +29˚С итийэн ылбыта. Ый үксэ муҥутаан +20˚,+25˚С, аҕыйах күн итийэн, сөрүүн, оҕуруотчуттарга тымныы ыйынан ааҕыллыбыта.

Онон бэйэҕит ааҕан-суоттаан, билгэлэнэн көрүҥ. Бу кэлин 2-3 сыл хатыланан иһэр курдук.

К. ЕРЕМЕЕВ, с. Кыһыл Сыыр

ЫРЫА КУОНКУРУҺУГАР

Быйылгы «Экология-17» сылыгар анаан Никольскайга «Сааскы саҕахтар» диэн оҕолорго аналлаах ырыа куонкуруһа буолан ааста.

Кыттааччылар 4-13-гэр диэри саастаахтар. Балаһыанньаҕа этиллибитинэн, ылланар ырыалар төрөөбүт дойду, ийэ айылҕа туһунан буолуохтааҕа.Онну сэргэ олохтоохтор күүстэринэн «Весенняя сказка» айылҕа матырыйаалынан оҥоһуктар быыстапкалара дьон дьүүлүгэр турда. Нәһилиэктэр син кытта сатаатылар: 1 Хомустаахтан, Модуттан, Хатыҥ Арыыттан уо.д.а. кэлбиттэр.

Куонкурус сыала-соруга – оҕо ырыаларын тарҕатыы, үйэтитии, толоруу маастарыстыбата. Оҕолор, төһө да кыраларын иһин, сценаҕа тутта-хапта сылдьыылара, толоруулара, таҥастара-саптара төрөппүт да, воспитатель да өттүттэн үгүс түбүгү, эрчиллиини ааспыттара көстөр. Дьүүллүүр сүбэ быһаарыытынан лауреат, дипломан буолуталаатылар. Гран-при хаһаайкатынан 1 Хомустаахтан 4 саастаах Амелия Рязанская буолла. Бэлэх, диплом тутан, номинацияҕа тиксэн, үөрүү-көтүү үрдэллэнэн тарҕастылар.

Дьүүллүүр сүбэҕэ: М.Д. Аргунова, «Дьүрүл» ансаамбыл уусуран салайааччыта, Н.П. Турантаева, «Соловушка» хор солиста, Т.П. Афанасьева, Партизан эдэр ыччатын специалиһа, «Дьүрүл» ансаамбыл эдэр көлүөнэтин солиста үлэлээтилэр.

Куонкурус Никольскайдааҕы «Күндүл» КК (дир. Е.Д. Баишева), библиотекарь Е.Р. Колесова, «Сир» музейа (дир. П.Р. Протопопова) күүстэринэн тэриллэн ыытылынна. Туруоруммут сыалсорук туолан, ситиһиилээхтик түмүктэннэ.

Т. НИКОЛЬСКАЯ

Улуус нәһилиэктэригэр

Партизаҥҥа ыччат көҕүлээһининэн, Хомустаах уонна Үөдэй нәһилиэктэрин ыччата кэлэн, көрдөөх-нардаах «Зарница» оонньоотулар, миин буһарыннылар, киэһэтин нәһилиэнньэҕэ кэнсиэр көрдөрдүлэр. Маны ыччат лидерэ Т.П. Афанасьева уонна спорттзал үлэһиттэрэ Б.В. Романов, М.М. Колесов иилээн-саҕалаан ыыттылар.

* * *

Түөлбэлэриналн эстафета буолан, олохтоохтор олус көхтөөхтүк кытыннылар. 11 түһүмэхтээх эстафетаҕа, бастакы кылаастан саҕалаан ветераннарга тиийэ күрэхтэстилэр. Бастакы миэстэни эрэллээхтик Паарковай түөлбэ (сал. Дь.А. Саввинова), иккис миэстэни Бэттиэмэ түөлбэ (сал. С.П. Оконешникова), үһүс миэстэни Муоҕан түөлбэ (сал. А.Е. Христофорова) ыллылар.

* * *

Эдэр библиотекардар (сал. С.П. Бережнева) «Нонстоп» диэн күнү көрсүүлээх олус интэриэһинэй тэрээһиннэрэ оҕолорго бэлэх буолла.

* * *

Икки оҕолоох Марианна, Иван Сивцевтэр эдэр ыал «Читающая семья» күрэхтэ ситиһиилээхтик кытыннылар.

* * *

11-с кылаастар отчуоттуур кэнсиэрдэрэ, тиһэх чуораанна-ра буолла. Кылаас салайааччыта А.С. Нератова, оҕолоругар олох киэҥ аартыгар ситиһиини баҕара хаалла. «Матери России» түмсүү Партизаннааҕы салаата икки выпускникка сертификат туттарда.

* * *

Нәһилиэкпитигэр түөлбэнэн араас таһымнаах субуотуньуктар бара туралларр (сыбаалкаҕа, бүтэйгэ). Олорор сирбит ырааһырарын туһугар өссө элбэх үлэ күүтэр. Куулунан хаачыйар Е.И. Эверстоваҕа барҕа махтал. Бары тэрилтэлэр, олохтоохтор нәһилиэкпит ыраас буоларыгар дьулуһабыт.

* * *

Аҕа түмсүүтэ (салайааччы В.Н. Садовников) нәһилиэккэ «Үтүө холобур» акция ыыта сылдьар. Ол чэрчитинэн, ыалга кус бэристилэр уонна Г.В. Захаров биир ыалга оттук мас бэлэхтээтэ.

* * *

Оҕо саадын иитиллээччилэрэ үгэскэ кубулуйбут отчуоттуур кэнсиэрдэрин тэрийдилэр. Оҕолорбут сыл аайы сайдан иһэллэрэ, уһуйааммыт үлэһиттэрэ (салайааччы С.Е. Протопопова) кыһамньыылаахтык үлэлииллэрэ өтө көстөр.

П.И. СКРЯБИНА

ПАРТИЗАННАР ҮТҮӨ ХОЛОБУРДАРА

Үөрэҕирии эйгэтигэр

Ыам ыйын 31 күнүгэр И.С. Гаврильев аатынан Нам орто оскуолата 5-10 кылаас оҕолоругар ыһыах ыста.

Тэрээһин сүрүн сыалынан саха үтүө үгэстэригэр олоҕуран, үөрэх сылын түмүктүүр, ситиһиилэри бэлиэтиир, самаан сайын кэлиитин уруйдаан-айхаллаан көрсүү буолла.

Сарсыарда 10 чаастан саҕалаан оҕолор, төрөппүттэр, учууталлар Нам сынньалаҥ паарка-тыгар тоҕуоруһа муһуннулар. 11 чаастан оскуола улахан коллектива киин трибунаҕа диэри сахалыы таҥастаах сэлэлээн хаамта. Сахалыы сайаҕас тылынан хас биирдии кылаас, оҕо ситиһиитэ ахтылынна, эҕэрдэ тыллар ананнылар.

Салгыы ыһыаҕы аһыы буолла. Үөрүүлээх чаас улахан оһуохайынан түмүктэннэ.

СЫЛЫ ТҮМҮКТҮҮР ЫҺЫАХХА

Түһүлгэ сахалыы остуолун тардыыга, хатыламмат кэрэ көстүүтүн оҥорууга, сири-уоту ыраастык, чэнчистик тутууга, ис хоһоонун уус-уран тылынан сырдатыыга кылаас барыта көхтөөхтүк кытынна.

2 чаастан хас да күрэх биир кэмнэ тэҥинэн тыҥаһыннаахтык ыытылынна. Ол курдук, сиэдэрэй саха таҥаһыгар, уһун, хойуу суһуох киэргэлигэр, чабырҕахха, норуот ырыатыгар, олоҥхоҕо, үгэҕэ, остуоруйаҕа кылааһынан көхтөөхтүк кытыннылар.

3 чаастан өргө диэри хапсаҕайга, мас тардыһыытыгар, ыстаҥаҕа, 100 м сүүрүүгэ, кыыс эккирэтиитигэр күрэхтэстилэр.

Бу күн төрөппүт комитеттарын икки ардыларыгар биллэриллибит куонкурус түмүгэ таҕыста, бастыҥнар бэлиэтэннилэр. Таһаарыылаах үлэлээх кылаас салайааччылара оскуола салалтатыттан махтал суруктары туттулар.

Оҕолор дуоһуйа сынньанан, күрэхтэһэн, чэгиэн салгыынан тыынан, үгүс оҕо ситиһии көтөллөнөн, үөрэн-көтөн тарҕастылар. Тэрийээччилэр оҕолор өссө биир кылаас үөһээ тахсан, өйдөрө-санаалара ситэн, саҥаттан саҥа үктэллэри дабайан иһэллэригэр баҕардылар.

Анастасия КОРЯКИНА

ИҺИРЭХ ТЫЫТАР

Таптыыр кэргэммин, аҕабытын, эҥэбитин **ГРИГОРИЙ КОНСТАНТИНОВИЧ ЭВЕРСТОВЫ** үбүлүөйүгүнэн эҕэрдэлиибит!

Доруобай буол, уһун үйэлэн, олох кэрэтин сэргии, үтүө түгэннэриттэн үөр-көт, тылыҥ-өһүҥ сыппаабатын, кыаҕыҥ баарынан дьоҥҥор-сэргэҕэр сүбэлии-амалыы, көмөлөһө сырыт.

Эҕэрдэни кытта кэргэниҥ, оҕолоруҥ, сиэннэриҥ

Ытыктыыр биир идэлээхпитин, аҕа табаарыспытын, хаһыаппытыгар өр кэмҥэ бииргэ үлэлээбит коллегабытын, Кэбээйи, Нам хаһыаттарыгар редактордаабыт биллиилэх суруналыыһы, СР Бэчээтин туйгунун, суруналыыстар «Көмүс бөрүө» бириэмийэлэрин хаһаайынын, Нам, Кэбээйи улуустарын Ытык киһилэрин **ГРИГОРИЙ КОНСТАНТИНОВИЧ ЭВЕРСТОВЫ** 75 сааскын туолар үөрүүлээх, дьоһунмааны күҥҥүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Муударай, күүстээх санааҥ барыбытыгар холобур буолар. Дьиэ кэргэҥҥэр, аймахтаргар өйөбүл, күүс-көмө буолан, өссө да уһуннук, кырдьары билиммэккэ чэгиэнчэбдик сылдьаргар баҕарабыт!

«Эҥсиэли» хаһыат редакциятын коллектива

КӨННӨРҮҮ

«Эҥсиэли» хаһыат ыам ыйын 30 күнүттэн 48 №-рин 4-с сирэйигэр «Кэриэстэбил» рубрикаҕа тахсыбыт хоһоонноргo хас да сиргэ алҕас бэчээттээһин тахсыбытыгар Мохначевская Мария Петровнаттан бырастыы гынарыгар көрдөһөбүт. Бастакы колонка 4-с строкатын **«Биһиккэр бигэнэ сытаҥҥын»**, иккис колонка 19-с строкатын **«Кэргэнниин сиэттиспит»**, 28-с строкатын **«Оҕоккоом, далбарай көмүһүм»**, үһүс колонка 14-с строкатын **«Туман быыһынан турар»** диэн көннөрөн ааҕаргытыгар. Алҕаһы таһаарбыт үлэһиттэр сэмэлэннилэр.

Редакция

Улууспут саамай кырдьаҕас үөрэҕин кыһата, И.С. Гаврильев аатынан Нам 1 №-дээх орто оскуолата — 145 сыллаах үбүлүөйүн бэлиэтиир. Араас сылларга үөрэммит күндү выпускниктарбытын, үүнэр көлүөнэни билиигэ-көрүүгэ, сырдыкка үөрэппит, уһуйбут учууталларбытын бу сыл бэс ыйын 10 күнүгэр 10 чаастан культура уонна сынньалаҥ киин түһүлгэтигэр үбүлүөйдээх ыһыахпытыгар ыҥырабыт.

Оҕо сааскыт кэрэ кэмнэрин кэпсэтиһэ,
Оскуолатааҕы сылларгытын ахтыһа
Кэлиҥ, сылдьыҥ, ыалдьыттаан!

® ООО МКК «ДЕНЕЖНЫЙ ПОТОК» предлагает заем ПЕНСИОННЫЙ без поручителей

Рассмотрение заявки до 30 минут

Адрес доп. офиса: с. Намцы, ул. И. Винокурова, д. 3

Режим работы: пн.-пт. с 9-00 до 18-00 обед с 13-00 до 14-00

Тел. 8-914-281-77-57

Условия займа: Процентная ставка 66% годовых, комиссия за выдачу 5% от суммы выдачи, сумма займа от 30 000 — 150 000, срок 3, 6, 12, 18, 24, 36 месяцев, заем предоставляется в российских рублях, платежи заемщика по договору: ежемесячно оплачивается сумма займа равными частями, сумма начисленных процентов на остаток задолженности. Требования к заемщикам — возраст от 21 до 70 лет, является пенсионером. Обеспечение займа — не требуется. В случае просрочки проценты на сумму долга начисляются, штраф за неисполнение обязательств 20% годовых от суммы просроченной задолженности.

Общество с ограниченной ответственностью Микрокредитная компания «Денежный поток», 677000, г. Якутск, ул. Орджоникидзе, д. 17, офис 217, ОГРН 1131447013390, ИНН/КПП 1435272065/143501001, Свидетельство о записи в реестре МФО №651303698004292. Реклама

® Военный комиссариат Намского улуса информирует учащихся выпускных классов желающих поступить в военно-учебные заведения:

ФГКВПОУ «183 учебный центр» министерства обороны РФ (г. Ростов-на-Дону, проспект М. Нагибина, д. №24/50), осуществляет набор курсантов — авиационных специалистов по программе среднего профессионального образования (срок обучения 2 года 10 месяцев, с присвоением воинского звания «прапорщик» и выдачей диплома государственного образца). Зачисление курсантов проводится без учета результатов ЕГЭ, на основании конкурса аттестатов о полном среднем образовании и соответствия иным требованиям, установленным законодательством для поступающих в военно-учебные заведения МО РФ.

Правила приема в ФГКВПОУ «183 УЦ» МО РФ размещены на официальном сайте учебного центра по электронному адресу: 183-учебный-центр.рф.

По всем интересующим вопросам обращаться в военный комиссариат Намского улуса РС(Я) в отделение призыва 2 этаж или по тел. 41-161.

РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 31 мая 2017 г. №15-Ф с. Кысыл-Сыр
Об установлении предельного размера платы граждан за жилое помещение по МО «Хомустахский 1-й наслег»

На основании Федерального закона от 27.07.2010 г. №237-ФЗ «О внесении изменений в Жилищный кодекс» Российской Федерации, для нанимателей жилых помещений по договорам социального найма, договорам найма жилых помещений, которые не приняли решение о выборе способа управления многоквартирным домом, или если принятое решение о выборе и способов управления этим домом не было реализовано по МО «Хомустахский 1-й наслег», распоряжаюсь:

1. Установить размер платы граждан за жилое помещение согласно приложению №1.

2. Главному специалисту Кривошапкиной М.Е. руководствоваться настоящим распоряжением и принять к исполнению.

3. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации.

4. Контроль за исполнение настоящего распоряжения оставляю за собой.

Глава МО «Хомустахский 1-й наслег» В.Г. Жирков

Приложение №1 к распоряжению главы МО «Хомустахский 1-й наслег» №15-Ф от 31 мая 2017 г.
2. Тарифы на жилищные услуги МО «Хомустахский 1-й наслег» 01.07.2017 — 30.06.2018 г.

Техническое обслуживание, в месяц за 1 кв.м			Содержание дворовой территории, в месяц за 1 кв.м		Вывоз ТБО, МБО, сухого мусора, в месяц за 1 кв.м	
Система отопления	Сист. отопл. + э/оборуд.	Сист. отопл. + сист. э/оборуд. + сист. водоснабж. и водоотв.	Благоустр. ж.ф.	Неблагоустр. ж.ф.	Благоустр. ж.ф.	Неблагоустр. ж.ф.
-	2,97	-	-	4,68	-	3,68

ИДьУО иһитиннэрэр

ЭМЧИТТЭРГЭ МӘҺӘЙ БУОЛУМАҢ!

Ыам ыйын 22 — 28 кк. маннык иһитиннэриилэр киирбиттэр: 1 — араас эчэйии, 3 — уоруу, 2 — ойуур баһаара, 2 — өлүгү булуу, 24 — араас түбэлтэ.

Ыам ыйын 24 күнүгэр гр. Б. телефонунан иһитиннэрбитинэн, биллибэт дьон кини дьиэтин күлүүһүн алдьатаннар аһынүөлүн, мотуордаах тыыга көҥүлүн уонна эрэһиинэ саппыкытын уорбуттар.

Ыам ыйын 27 к. ЕДДС иһитиннэрбитинэн, «Кэҥкэмэ» үрэҕи туоруур муоста таһыгар ойуур баһаара бэлиэтэммит.

Ыам ыйын 22 к. гр. Ф. иһитиннэрбитинэн, гр. О. ыта кулуну ытырбыт.

Ыам ыйын 23 к. «Охрана» ФГУП диспетчерэ иһитиннэрбитинэн, бу күн почта сибээһин дьиэтин сигнализация тыаһаабыт.

Ыам ыйын 25 к. ОД көмөлөһөччүтэ иһитиннэрбитинэн, патруль кэмигэр массыына багажнигыттан ИЖ мааркалаах бултуур саа тутуллубут.

Ыам ыйын 27 к. маҕаһыын атыылааччыта П. телефонунан иһитиннэрбитинэн, биллибэт киһи 1 бытыылка арыгыны уоран тахсыбыт. 200 солк. суумалаах хоромньу тахсыбыт.

Ыам ыйын 28 күнүгэр Намнааҕы киин балыыһа приемнай пуунун медсиэстэрэтэ иһитиннэрбитинэн, итирик киһи киирэн баран, тахсыбакка мэһэйдээбит.

Бары быһылааннарга бэрэбиэркэлэр ыытыллаллар.

18 административнай буруйу оҥоруу боротокуола толоруллубут. ГАИ 507 транспоры бэрэбиэркэлээбит, 61 боротокуол толоруллубут, 7 суоппар арыгы иһэн тутуллубут, суол быһылаана тахсыбатах, 13 массыына ыстараапТыыр стоянкаҕа туруоруллубут.

УҺААЙБАНЫ СЫЫҺА ДОКУМУОННУУЛЛАР

Ыам ыйын 29 — бэс ыйын 4 кк. маннык иһитиннэриилэр киирбиттэр: 10 — араас эчэйии, 2 — уоруу, 1 — суол быһылаана, 3 — ойуур баһаара, 1 — өлүгү булуу, 37 — араас түбэлтэ.

Бэс ыйын 3 күнүгэр гр. П. телефонунан иһитиннэрбитинэн, Аппааныга Дьокуускай — Булуус суолунан айаннаан испит массыына суол быһылааныгар түбэспит. Ким да эчэйбэтэх. ОГИБДД бэрэбиэркэ ыытар.

Ыам ыйын 29 к. Намнааҕы киин балыыһа реаниматолог-бырааһа телефонунан иһитиннэрбитинэн, Кириэс Кытылга олорор 1981 с.т. гр. М. өлбүт. СУ СК бэрэбиэркэ ыытар.

Ыам ыйын 29 к. 1-кы №-дээх ПЧ диспетчерэ иһитиннэрбитинэн, Нам селотун Ленскэй уул. кураанах от умайбыт. ОГПН бэрэбиэркэ ыытар.

Бэс ыйын 2 к. 1-кы №-дээх ПЧ диспетчерэ иһитиннэрбитинэн, Нам селотун С. уул. 5х6 хотон, С. уул. олбуор, К.В. уул. сарай, Ст. П. уул. 3х2 туалет, уот линиятын тирээбилэ умайбыттар. ОГПН бэрэбиэркэ ыытар.

Ыам ыйын 31 к. ДПС инспектора иһитиннэрбитинэн, муус устар 27 к. Намҥа «Туллук» диэн сиргэ гр. Ф. итирик туруктаах сылдьан, массыына ыыппыта биллибит. ОГИБДД бэрэбиэркэ ыытар.

Бэс ыйын 1 к. Намҥа олорор гр. С. тылынан иһитиннэрбитинэн, 2017 с. муус устар саҕаланыытыгар гр. Ф. Ымыйахтааххa баар чааһынай дьиэни итэҕэлгэ киирэн, бэйэтин аатыгар суруйтарбыт. Ийэ хапытаалынан төлөһүөх буолан баран, билиҥҥээҥҥэ диэри харчытын биэрбэтэх. ЭБ уонна ПК бэрэбиэркэ ыытар.

Бэс ыйын 4 к. Намтан гр. Б. сургунан иһитиннэрбитинэн, 2013 сыл сайыныгар Намҥа баар уһаайбатын сыыһа документаабыттар. УУП бэрэбиэркэ ыытар.

Бэс ыйын 3 күнүгэр гр. В. телефонунан иһитиннэрбитинэн, бэс ыйын 1 к. икки биллибэт дьон кини Кириэс Кытылга олорор уолун Н. маҥан микроавтобуһунан Дьокуускай куоракка илдьэ барбыттар. Матырыйаал СНД-га ыытыллара бэлэмнэнэр.

32 административнай буруйу оҥоруу боротокуола толоруллубут. ГАИ 552 транспоры бэрэбиэркэлээбит, 72 боротокуол толоруллубут, 9 суоппар арыгы иһэн тутуллубут, 1 суол быһылаана тахсыбыт, 18 массыына ыстараапТыыр стоянкаҕа туруоруллубут, биир да саа былдьамматах.

Прокуратура разъясняет

МНОГОДЕТНЫЕ СЕМЬИ ИМЕЮТ ПРАВО НА ПОЛУЧЕНИЕ 30% СКИДКИ НА КОММУНАЛЬНЫЕ ПЛАТЕЖИ

Указом Президента РФ от 05.05.1992 №431 «О мерах по социальной поддержке многодетных семей» для многодетных семей предусмотрен ряд льгот, в том числе скидка в размере не ниже 30% установленной платы за пользование отоплением, водой, канализацией, газом и электроэнергией, а для семей, проживающих в домах, не имеющих центрального отопления — от стоимости топлива, приобретаемого в пределах норм, установленные для продажи населению на данной территории. Таким образом, многодетные семьи имеют право на получение скидки по коммунальным услугам не ниже 30% установленной платы, о чем свидетельствует и решение суда.

Так, прокуратура г. Якутска провела проверку по обращению многодетной семьи по вопросу не представления им скидки за коммунальные платежи. Установлено, что семья имеет 4 несовершеннолетних детей и состоит на учете как малоимущая. В декабре 2016 года глава семьи обратился с письменным заявлением в управляющую компанию о предоставлении скидки в размере 30% на оплату за коммунальные услуги, на которое им получен отказ.

Прокуратура, посчитав отказ неправомерным и нарушающим права многодетной семьи на социальную поддержку, обратилась с исковым заявлением в Якутский городской суд о возложении на управляющую компанию обязанности установить заявителям 30% скидку за коммунальные услуги.

Суд поддержал позицию прокурора и удовлетворил его заявление, указав, что управляющие компании несут обязанность по предоставлению потребителям льготы, определенные законодательством, с правом в последующем возместить суммы недополученных в связи с этим средств из бюджета. Не согласившись с решением суда, управляющая компания обратилась в Верховный суд РС(Я) с жалобой, по результатам рассмотрения которой решение суда первой инстанции оставлено без изменения и вступило в законную силу.

На основании изложенного, разъясняем следующее: родителям многодетных семей, нуждающимся в оказании мер социальной поддержки (т.е. совокупный доход на члена семьи которых ниже прожиточного минимума), необходимо прежде всего обратиться в управляющие компании и поставщикам услуг по отоплению, водоснабжению, канализацией, газом и электроэнергией с заявлением о предоставлении скидки в размере 30% данных услуг, с приложением документов, подтверждающих наличие трех и более детей. Во втором экземпляре заявления необходимо получить подтверждение его получения поставщиком услуг, управляющей компанией (дату и № вх.) или отправить заявление с приложением справки о многодетности и прописке заказным письмом. После чего, если в месячный срок с момента обращения данная скидка не будет предоставлена, обратиться с заявлением в прокуратуру района о нарушении поставщиком коммунальных услуг, управляющей компанией Указа Президента РФ от 05.05.1992 №431.

Прокуратура Намского района

РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 23.05.2017 г. №2.1-4-405 с. Намцы
Об установлении предельного размера платы граждан за жилое помещение на период с 1 июля 2017года по 30 июня 2018года по муниципальному образованию «Ленский наслег»

В соответствии с Жилищным кодексом Российской Федерации и некоторые законодательные акты Российской Федерации, РАСПОРЯЖАЮСЬ:

1. Утвердить на период с 01.07.2017 года по 30 июня 2018 года предельный размер платы граждан за жилое помещение для нанимателей жилых помещений по договорам социального найма, договорам найма жилых помещений государственного и муниципального жилищного фонда и собственников жилых помещений которые приняли решение о выборе способа многоквартирным домом:

Техническое обслуживание, в месяц за 1м2;

- системы отопления – 2,71 руб.;
- системы отопления и системы электрооборудования - 4,02 руб.;
- системы отопления и системы электрооборудования и системы водоснабжения и водоотведения – 7,34 руб.;

Содержание дворовой территории, в месяц за 1м2;

- благоустроенный жилой фонд – 4,85 руб.
- неблагоустроенный жилой фонд – 6,24 руб.

Вывоз ТБО, МБО, сухого мусора, в месяц за 1м2

- благоустроенный жилой фонд – 2,55 руб.
- неблагоустроенный жилой фонд – 4,13 руб.

Плата за найм с благоустроенного жилого фонда, в месяц 1м2:

-с каменных домов – 5,19 руб.

2. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации.

3. Контроль исполнения настоящего распоряжения оставляю за собой.

Глава А.Г. Новгородов

МАХТАЛ

Тапталлаах кэргэним, аҕабыт, эҥэбит, Хатырык нэһилиэгиттэн төрүттээх, Көбөкөн нэһилиэгин олохтооҕо Попов Александр Игнатьевич уһун, дьоллоох олоҕу олорон, удьуору салҕаан, олох араас эриэккэһин көрөн, ыарахаттарын билэн, күн сириттэн барбыт хомолтолоох күнүгэр биһигини кытта биир буолан аһыыбытын тэҥҥэ үллэстибит, күүс-көмө, тирэх буолбут бар дьоммутугар: Көбөкөн орто оскуолатын коллективыгар, «Көбөкөн нэһилиэгэ» МТ баһылыгар Д.Д. Бугаевка, «НКТЭ» АО тэрилтэҕэ, «Хатырык нэһилиэгэ» МТ баһылыгар А.М. Пинигиҥҥэ, В.П. Петровка, бырааппытыгар В.Н. Поповка, С.И. Яковлевка, бииргэ төрөөбүттэрбитигэр, аймахтарбытыгар махталбытын тиэрдэбит. Баҕарабыт уһун, доруобай олоҕу! Кутурҕан эһигини тумна хаамтын, кыһалҕа ыалласпатын, ыарыы булбатын!

Кэргэнэ, оҕолоро, кийиитэ, сиэннэрэ

КЭРИЭСТЭБИЛ

Күндү ахтар-саныыр убайбыт, бырааппыт Сандулин Никифор Анатольевич (Никишка)

бу орто дойдуттан барбыта бу дьыл бэс ыйын 3 күнүгэр биир сылын туолла.

Биһиги Никишкабыт 1983 сыллаахха алтынньы 31 күнүгэр Сандулиннар дьиэ кэргэнигэр 3-с оҕонон күн сирин көрбүтэ. 1990 сыллаахха Модут орто оскуолатыгар үөрэх билии киэҥ аартыгар үктэммитэ.

Оскуолаҕа үөрэнэр кэмигэр тустуунан сөбүлээн дьарыктанара. Улуус, республика таһымнаах күрэхтэргэ кыттыыны ылан ситиһиилэнэрэ. 2001 сыллаахха оскуоланы бүтэрэн, олох киэҥ аартыгар үктэммитэ. 2001-2002 сс. 11 №-дээх СПТУ-га үөрэммитэ. 2002 сыллаахха тыа хаһаайыстыбатын академиятыгар зоотехнологическай салаатыгар киирэн, устудьуон үрдүк аатын сүкпүтэ. 5 сыл ситиһиилээхтик үөрэнэн, 2008 сыллаахха дипломнаах специалист буолан, төрөөбүт дойдутугар Модутугар үлэлии-хамсыы кэлбитэ. «Тунал» хаһаайыстыбаҕа зоотехнигынан, сылгыһытынан үлэлээбитэ.

Кэнники сылларга Модут дьаһалтатыгар сылгыһыттаабыта. Айылҕаны кытта ситимнээх киһи буолан, куруук тыаҕа сылдьан бултуура-алтыыра.

Күндү киһибитин, убайбытын, бырааппытын ахтыбатах, санаабатах күммүт суох. Дьыллаах аан ыйааҕа тыйыс да буолар эбит. Ол эрэн, эн сырдык мөссүөнүҥ, күлэр-үөрэр мичээриҥ биһиги сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр үйэ-саас тухары өрүү умнуллубат сулустуу сандаара туруо. Ахтабыт, суохтуубут...

Убайа, эдьиийэ, бырааата, балта, күтүөттэрэ, кийиитэ

Бу дьыл муус устар 29 күнүгэр биһиги дьиэ кэргэнҥэ, ыраас халлааҥҥа этиҥ эппитинии, олус хомолтолоох сурах барыбытын соһутта ... Оҕобут, убайбыт, бырааппыт, тапталлаах кэргэним, олоҕум аргыһа, аҕабыт Посельскай Алексей Гаврильевич баара-суоҕа 31 сааныгар, үгүһү, элбэҕи айар-тутар, орто дойдуга саҥа сырдык олоҕу олорор күөгэйэр кэмигэр, соһумардык күн сириттэн күрэммитэ, биһиги кэккэбититтэн туораабыта бэс ыйын 7 күнүгэр 40 хонугун туолар. Күн бүгүнүгэр дылы оҕобут биһиги кэккэбитигэр суох диэни сүрэхпит ылыммат, киһи итэҕэйбэт суола...

Биһиги оҕобут, Посельский Алексей Гаврильевич, бэс ыйын 14 күнүгэр 1985 сыллаахха Үөдэй нэһилиэгэр биһиги дьиэ кэргэнҥэ бастакы оҕонон күн сирин көрбүтэ. Дьоллоох оҕо сааһа төрөөбүт-үөскээбит Үөдэйигэр ааспыта. Оҕо сылдьан олус сэргэх, барыны бары билэр, билиигэ-көрүүгэ тардыһар, элбэх чобуо саҥатынан дьону-сэргэни сэргэхситэр олус ыраас, сэмэй, үөрүнньэҥ буола улааппыта.

Үөдэй орто оскуолатын 2002 сыллаахха ситиһиилээхтик бүтэрбитэ. Оскуолаҕа үөрэнэр кэмнэригэр биир бастыҥ үөрэнээччи, спортсмен, лидер, бастыҥ конферансье, истиҥ доҕор-атас этэ. Оҕо эрдэҕиттэн спорду олус сэҥээрэрэ, ордук ат сүүрүүтэ, футбол, дуобат, национальнай көрүҥнэртэн мас тардыһыытын интэриэһиргиирэ. Олох кыра оҕо эрдэҕиттэн, киһини өйдүүр буолуоҕуттан олус элбэх чобуо саҥатынан, улахан дьону кытта кэпсэтэн, уопсай тылы буларыттан үгүс дьон сөҕөрө. «Аттар түстүлээр...» диэн кини оонньуута онтон саҕаланар этэ.

Чугастааҕы эргин оҕолору мунньан сүүрүү, футбол күрэҕин, хамааданан оонньоохуну тэрийэн ыытара. Киһи сөҕүөх, аан дойду биллиилээх футболистарын, биллэр сүүрүк аттары, кинилэр историяларын барытын оҕо эрдэҕиттэн билэрэ, олоҕун тиһэх күнүгэр диэри интэриэһиргиирэ. Волейболга, баскетболга, дуобакка нэһилиэк, улуус чиэһин үгүстүк көмүскээбитэ. Сыл бастыҥ үөрэнээччитэ, волейболга, баскетболга «бастыҥ оонньооччу» аатын үгүстүк ылбыта, улуустааҕы предметнэй олимпиадаларга ситиһиилээхтик кыттан миэстэлэһэрэ.

Оскуоланы бүтэрээт, 2002 сыллаахха М.К. Аммосов аатынан Дьокуускайдааҕы государственнай университет горнай факультетыгар үөрэнэ киирбитэ, 2005 сыллаахха ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрэн, горнай маастар идэтин ылбыта. Бастакы үлэтин хардыытын 2006 сыллаахха «Нижне-Ленское» АА0 тэрилтэҕэ «Биллээх» карерьга геологическай үлэҕэ горнорабочайынан үлэлээн практикатын барбыта.

Ол кэннэ 2008-2009 сылларга «Биллээх» карерьга «склад взрывчатых материалов» лабораныгар, 2009 сыллаахха ити тэрилтэҕэ взрывной үлэ горнай маастарынан, 2009-2010 сылларга карьер үлэтин маастарынан, 2010-2012 «Биллээх» карьер старшай горнай маастарынан, 2012-2013 сылларга Дьокуускайга «Нижне-Ленскэй» тэрилтэ үлэ харыстабылын уонна промышленнай куттал суох буолуутун отделын начальнигын солбуйааччытынан, 2014 сылга эппиэтинэстээх ыскылаат үлэтин сэбиэдиссэйинэн, 2015 сылга «Еловское Трансстрой» тэрилтэҕэ үлэ харыстабылын уонна промышленнай куттал суох буолуутун отделын начальнигынан, 2016 сылга «Якутскгеология» тэрилтэҕэ кылаабынай инженери солбуйааччынан ситиһиилээхтик үлэлээбитэ.

Үлэлиир кэмнэригэр чахчы салайар уопуттаах, үлэҕэ сыстаҕас, үөрүнньэҥ, элэккэй быһыытынан, коллегаларыгар истиҥ табаарыс, доҕор буолбута. Үлэтин таһынан Алексей сүүрүк аттар, тустуу, футбол эрэллээх фаната буола үүммүтэ. Спорт көрүҥүн барытын кэриэтэ билэрэ, ырытара, кэпсиирэ, олус сэҥээрэн интэриэһиргиирэ. Үгүс элбэҕи билэринэн-көрөрүнэн дьону бэйэтигэр тардар ураты талааннааҕа.

Кэлиҥҥи сылларга ат сүүрүүтүгэр, тустууга республикаҕа бастыҥ комментатор быһыытынан биллэн-көстөн испитэ. «Саха» национальнай көрдөрөр-иһитиннэрэр компанияны кытта ыкса билсэн, доҕордоһон, алтыһан үлэлээбитэ. 2016 сылга Саха республикатын Ил Дарханын иһинэн инновационнай менеджмент үрдүкү оскуолатыгар «государственнай уонна муниципальнай салайыы» үөрэҕин салаатыгар кэтэхтэн үөрэнэ киирбитэ. Ол баҕатын толорон, быйыл үөрэҕин ситиһиилээхтик түмүктүүр сыла этэ. Онно даҕаны бэйэтин чахчы лидер быһыытынан көрдөрбүтэ, биллэрбитэ. «Олус үчүгэй сырдык санаалаах уол этэ, «Биһиги, намнар» диэбитинэн сылдьара» диэн бииргэ үөрэммит доҕотторо истиҥник ахталлар.

2017 сылтан Дьокуускай куоракка «Недра» учебнай-производственнай киин предприятиелинэн «Охрана труда и промышленной безопасности» предмети устудьуоннарга үөрэтэн, олоҕун тиһэх күнүгэр диэри ситиһиилээхтик үлэлээн испитэ...

Алексей Гаврильевич төрөөбүт дойдутугар 2012 сыллаахха Үөдэйгэ ыал буолан, кыыстаах, уол оҕолонон, дьиэ-уот тэринэн сырдык чаҕылхай олоҕу олорон испитэ. Сүүрэн-көтөн улааппыт, таптыыр Арыылааҕын сайылыгар дьиэ-уот туттан оҥостон, чугас дьонугар олус эрэллээх уол, тапталлаах кэргэн, дурда-хахха аҕа этэ. Быйыл куоракка саҥа дьиэ-уот ылан, оҥостон уруу малааһынын чугас аймахтарын, истиҥник саныыр табаарыстарын кытта бэлиэтээбитэ.

Аҕыйах хонуктааҕыта тус бэйэтин баҕатынан Үөдэй инники кэскилэ эдэр ыччакка диэн өйдөбүлүнэн нэһилиэк баһылыгын быыбарыгар праймеризка туран кыайан, үгүс элбэх былааннардааҕа, инники соруктары кыайыахпыт диэн бигэ эрэллээҕэ, үлэлииргэ-хамсыырга бэлэм санаалааҕа.

Чахчы даҕаны, элбэҕи-үгүһү уларыта тутар кыахтааҕа, баарын таһынан өссө даҕаны үрдүк таһымҥа тахсар, дьулуһар, ураты дьоҕурдааҕа. Махтал тылын тиэрдэбит праймеризка үтүө тылларынан оҕобутугар күүс-көмө, сүбэ-ама буолбут бар дьоммутугар, уолбутун эрэнэн, тиһэх баҕа санаатын күлүм гынан толорон өйөөбүт куоластарын биэрбит нэһилиэкпит олохтоохторугар.

Биһиги оҕобут олус үөрүнньэҥ, өрүү истиҥ мичээрдээх, дьоҥҥо эйэҕэс сыһыаннаах, элэккэй, билсэр-көрсөр, кэпсэтинньэҥ буолан, табаарыстара, истиҥ доҕотторо олус элбэхтэр. Олоҕун тиһэх күннэригэр диэри Алешабыт чугас дьонун, доҕотторун-атастарын кытта ыкса алтыһан, барыларын бииргэ түмэн, эйэлээх-иллээх олоххо олорорго дьулуһара...

Биһиги өйбүтүгэр–санаабытыгар, сүрэхпитигэр өрүү мэлдьи умуллубат кутаа уот буолан сыдьаайа, үөһэттэн сулус буолан мичилийэ оонньуу, көрөөстэ, харыстыы, арамаччылыы туруоҕа... Чахчы ол дойдуга олох эмиэ баар диэн эрэ уоскутунабыт...

Дьылҕа хаан ыйааҕа сорох дьоҥҥо олус тыйыс, олус кылгас олоҕу аныыр эбит... Алешабыт бэйэтин «Уола хаан буоллаҕым» дэнээччи, хаһан да кыраттан санааатын түһэрбэт, санаата түспүт да буоллаҕына, куруутун киҥинэйэн ыллыы, үөрэн мичилийэ сылдьааччы, кырдьык даҕаны, олус бэргэн ох курдук Уола хаан этэ.

Кыһыылаах, абалаах да буолбутун иһин, дьылҕа хааны кытта аахсыбаттар... Уола Хаан уолан дьон олохторо ох курдук элэс гынан ааһар эбит. Ол да буоллар, биһиги оҕобут кылгас да буоллар ... сулус курдук чаҕылхай, күн курдук сырдык, ый курдук ыраас, күөх халлаан курдук үтүө олоҕу олорон ааста.

Алешабыт сиппэтэҕин ситиһиэхпит, кини олоҕун салҕыы олоруохпут, баҕа санаатын толоруохпут, ыарахан түгэннэри барытын тулуйуохпут, өрүү бары бииргэ буолуохпут, кырачаан оҕолорбутун атахтарыгар туруоруохпут, оҕобут кэриэһин хайаан да толоруохпут...

Ийэтэ, аҕата, таптыыр кэргэнэ, оҕолоро, бииргэ төрөөбүттэрэ бырааата, балта, эбэтэ, чугас хаан-уруу аймахтара

Тапталлаах кэргэним, аҕабыт, эһэбит, хос эһэбит, «2000 үтүө дьыала» бэлиэ хаһаайына, Хатырык нэһилиэгин Ытык киһитэ, спортсмен Дьяконов Николай Анатольевич ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбыта бэс ыйын 7 күнүгэр 3 сыла туолар.

Кини от-мас силигилии ситэн, сайыҥҥы күн мунҥутаан турар бириэмэтигэр, айылар аартыктара арыллыбыт кэмигэр, бэс ыйыгар төрөөн, ыраас тыыны ылынан, сырдык санааны иҥэринэн, үтүө өйдөөх санаалаах буолан, кутасүрэ бөҕө этэ. Бу олохтон барбыт да кэмэ эмиэ бу ыйга түбэспитэ элбэҕи этэн эрдэҕэ.

Уол оҕо бу орто дойдуга кэргэннэнэн, уол оҕо төрөтөн, мас олордон, дьиэ туттан төннүөхтээх диэн өйдөбүл баар. Биһиги аҕабыт, эһэбит ону барытын чиэстээхтик толордо дии саныыбыт.

Кини кыратыттан тыа үлэтигэр сыстыбыта, от биригээдэтигэр звеневой, тракторист, сатаабатаҕа диэн суох, сытыыхотуу, саҥалаах-иҥэлээх, киирбит-тахсыбыт киһи этэ. Элбэх сыратын-сылбатын, күүһүнуоҕун биэрэн булара-талара, кыайара-хоторо. Олоҕор билэр-көрөр баҕата күүстээх этэ.

Политическай теманы кими баҕарар кытта ырытыһара, оҕону, дьахтары, кырдьаҕаһы кытта уопсай тылы булан, бэйэ киһитэ буола охсоро, элбэх атастааҕа-доҕордооҕо, ким да буоллун, төһө тиийэринэн көмөлөһө, сүбэ-ама биэрэ сатыыра, олус бэрсинньэҥэ. Дэлэҕэ, «норуот киһитэ» диэн үтүө тылынан, күн бүгүнүгэр диэри ахтыллыа дуо?!

Ыллыырын олус сөбүлүүрэ, булт диэн баран муннукка ытыыра. Ыалдьыт, хоноһо дэлэй буолара.

Үтүө киһи аата үс үйэҕэ умнуллубат. Кини суох буолтун кэннэ, сырдык кэриэһигэр «Үтүө киһи дьоһун олоҕо» диэн кинигэни суруйан, элбэх ахтыылаан, хаартыскалаан таһааттаран, аймахтарыгар, доҕотторугар өйдөбүл буоллун диэн түҥэттибит. Ити иһин улуустааҕы библиотекаҕа махталым мунура суох.

2015 с. ыһыахха доҕотторо, аймахтара, кини спорка таптыыр дьарыктарыгар национальнай многоборье тэрийэн бириис туруорбуппут. 2016 с. сайын кини бириһигэр Хатырык нэһилиэгин дьаһалтата, аймахтара, доҕотторо, хоту зона ветераннарын сэбиэтэ мас тардыһыытыгар күрэҕи үрдүк таһымҥа ыыппыппыт. Сыллата хоту зона ветераннарын спартакиадатыгар дартс быраҕыы көрүҥэр мунутуурга эмиэ кини бириһигэр ыытыллар.

Быйыл «Намкоммунтеплоэнерго» АО бэйэтин ыһыаҕар кини бириһигэр мас тардыһыытыгар аһаҕас турниры ыыталлар. Бука барыгытыгар барҕа махталбытын тиэрдэбит.

Күндү аҕабыт, эһэбит сылаас сыһыаҥҥын, амарах санааҕын, оҥорбут үтүөҕүн өйбүтүгэр-сүрэхпитигэр үйэ-саас тухары илдьэ сылдьыахпыт. Биһиэхэ сырдык сулус буолаҥҥын үөһэттэн биһигини куруук арчылыы, араҥаччылыы сылдьаахтаа...

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, ийэтэ, бырааата, эдьиийэ, балта, кийиитэрэ, күтүөттэрэ, кинилэр дьиэ кэргэттэрэ

Күндү киһибит, эдьиийбит бу орто дойдуттан барбыта 1 сыл ааста...

Эдьиийбитин санаабатах, махтана ахтыбатах күммүт диэн суоҕун кэриэтэ...

Кини олоҕун барытын биһиэхэ анаан, ийэбитигэр күүс-көмө буолан, оҕону көрөн-истэн, улаатыннаран, барыбытын үөрэттэрэн дьон оҥортообута. Кэлин оҕолорбутун, сиэннэрбитин көрсүһэн, бүөбэйдээн көмөлөспүтэ.

Медик идэлээх буолан, 39 сыл устата үтүө суобастаахтык Намнааҕы санэпидстанцияҕа баклабораныгар үлэлээбитэ. Дьиэҕэ-уокка олус ыраас тутуулаах, олохтон наар үчүгэйгэ эрэ үөрэнэрэ. Наһаа тулуурдаах, чиэһинэй, эппиэтинэстээх, ылсыспытын тиһэҕэр тиэрдэр үтүө хаачыстыбатынан биһиэхэ холобур буолара.

Муударай өйдөөх, кытаанах санаалаах, олус сэмэй биһиги эдьиийбит олоххо бэйэтэ туспа көрүүлээх этэ. Элбэҕи ааҕар, киэҥ билиилээх, олус грамотнай, интеллигентнэй этэ.

Эдьиийбитин тиһэх суолугар атаарар ыарахан кэммитигэр күүс-көмө, өйөбүл буолбут дьоммутугар, Намнааҕы СЭС коллективыгар (кыл. бырааас Л.И. Ильина), «Электра» маҕаһыын коллективыгар (сал. И.Н. Винокуров), аймах-билэ дьоммутугар улахан махталбытын тиэрдэбит.

Күндү киһибитин, эдьиийбитин, кини аатын сүрэхпитигэр мэлдьи сылаастык илдьэ сылдьыахпыт...

Эдьиийбит Викторова Лидия Леонидовна сырдык кэриэһигэр.

Бииргэ төрөөбүттэрэ, сиэннэрэ

Күндү таптыыр кэргэним, аҕабыт
КОРЯКИН
Алексей Петрович
уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан бары аймахтарыгар, бииргэ төрөөбүт бырааттарыгар, балтыгар, кинилэр кэргэттэригэр, үөлээннээхтэригэр, билэр дьонноругар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Кэргэнэ, кыргыттара

Убаастыыр эдьиийбитигэр, балтыбар Корякина Анастасия Игнатьевнаҕа, кыргыттарыгар Галинаҕа, Марфаҕа таптыыр кэргэнэ, аҕалара
КОРЯКИН
Алексей Петрович
уһун, ыарахан ыарыыттан орто дойду олоҕуттан барбытынан аһыыгытын уллэстэн туран, дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Аппааныттан: Бугаевтар, Эверстовтар, Аммосовтар, Суздаловтар, А.Д. Корякина, Дьокуускайтан: Петровтар, Зверетвар

Күндү саҥаспытыгар Корякина Анастасия Игнатьевнаҕа уонна кыргыттарыгар күндү кэргэнэ, аҕалара
КОРЯКИН
Алексей Петрович
ыам ыйын 26 күнүгэр ыалдьан орто дойдуттан букатыннаахтык барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Салбаҥтан бииргэ төрөөбүт бырааттара Корякиннар уонна Намтан балта Корякина

Бииргэ улааппыт, үөрэммит дьүөгэбитигэр Матрена Афанасьевнаҕа бииргэ төрөөбүт тапталлаах убайа
НЕРАТОВ
Александр Афанасьевич
күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Никольскайга бииргэ үөрэммит оҕолоруҥ

Бииргэ үлэлиир коллегабытыгар, дьүөгэбитигэр Гермогенова Анна Алексеевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ, Никольскай нэһилиэгин олохтоохо
НЕРАТОВ
Александр Афанасьевич
ыалдьан олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Никольскай «Веснянка» оҕо саадын коллектива

«Никольскай нэһилиэк» МТ дьаһалтата, депутаттар уонна ветераннар сэбиэттэрэ, нэһилиэк общественноһа тапталлаах кэргэн, аҕа, эһэ
НЕРАТОВ
Александр Афанасьевич
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, чугас бары аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Үөһээ Бүлүү олохтоохо, Ороху нэһилиэгин Бочуоттаах гражданина, Саха сирин үөрэҕириитин уонна «Национальное достояние России» ыһыл көмүс бэлиэ хаһаайына, үрдүк категориялаах эбии үөрэхтээһин педагога, уһуннук оҕо техническэй киинин директорынан үлэлээбит
ОСИПОВ
Николай Никитич
ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан эдьиийигэр, противотуберкулезнай диспансер бырааһыгар Шамаева Клара Никитичнаҕа уонна кини дьиэ кэргэнигэр кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Киин балыыһа администрацията, профсоюзнай тэрилтэтэ уонна противотуберкулезнай диспансер коллектива

Улуустааҕы киин балыыһа администрацията, профсоюзнай тэрилтэтэ, І Хомустаах, Үөдэй, Партизан участковай балыыһатын коллектива бииргэ үлэлиир коллегабытыгар, суоппарбытыгар Николаев Вячеслав Романовичка, кэргэнигэр Евдокия Андреевнаҕа тапталлаах бырааттара
НИКОЛАЕВ
Александр Романович
уһун, ыарахан ыарыытан орто дойдуттан барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Кылаабынай редактор
В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — ***41332,***
хаһыаты таҥыы — ***41332,***
бухгалтерия — ***41141,***
факс — ***41141.***

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ***ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***
«ЭҢСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
Редакция, издатель аадырыһа: 678380, СР, Нам улууһа, Нам сэл., Ст. Платонова уул., 1, 2 корп.
Типография аадырыһа: 678380, СР, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная уул., 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

«Эҥсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таҥылынна
уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа:
Нам сэл. Ст. Платонова уул., 1, 2 корп
Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыыланар
Индексэ — Р0005. Тираһа — 1375
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 05.06.2017 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 05.06.2017 с.